

Nepriklausoma

Lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA WEEKLY

Nr. 50

1983 GRUODŽIO - DECEMBER 8 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST. LA SALLE, P. Q. H8P 1C4, Tel: 366-6220

35 c.

ARTĖJANT METŲ PABAIGAI, PRAŠOME
NEDELSTI IR ATSILYGINTI UŽ PRENUMERATAS
TAIP PAT PASKUBĖKITE PRISIŪSTI ŠVENČIŲ SVEIKINIMUS

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

GAVO SAVO ATPILDĄ

Taikos Daliniams nuken-
tėjus nuo neteisėto jų už-
puolimo Lebanone, remiant
Syrijos kariniams daliniams,
sustabdyti tokiems veik-
sams bombardavo Syrijos
priešlėktuvines pozicijas.

Prez. Reagan'as taip
pat pranešė, kad bus palai-
komas tampresnis ryšys su
Izraelio kariniais pareigū-
nais.

Nutarimai padaryti po
dvi dienas trukusių debatų
Baltuose Rūmuose.

Syrijos oro gynyba pasi-
rodė stipresnė, negu buvo
galvota, ir daug judresnė.

NOBELIO PREMIJĄ WALESAI ATSIIMS JO ŽMONA

Walesos žmona vyks į
Norvegiją, Oslo miestą, at-
siimti jos vyrui paskirtą No-
belio premiją. Pats Walesa
nutarė nevykti, nes grėstų
pavojus, kad Lenkijos vy-
riausybė jam nebeleistų su-
grįžti į savo kraštą.

Walesa neseniai pareiškė,
kad taikytos Lenkijai sank-
cijos dėl Solidarnosc uždary-
mo ir karo stovio įvedimo
savo uždavinį jau atliko. Jų
pratešimas tačiau būtų labai
sunkus Lenkijai ir sukeltų
dar didesnių ekonominių
nuostolių. Ši pareikšima jis
paskelbė po to, kai vyriausy-
bės leidžiamas laikraštis jį
ir kitus Solidarnosc pritarė-
jus už sankcijų palaikymą
stipriai iškritikavo ir pa-
smerkė.

PAGERBĖ NUBAUSTA ŽURNALISTĄ

Prancūzijos žurnalistų ko-
mitetas įsteigė metinę žur-
nalizmo premiją, pagerbiant
sąžiningą ir drąsų Maskvos
Radio pranešėją, kuris pa-
sakė, kad Sovietų kariuome-
nė okupavo Afganistaną. Jis
išsiųstas į specialią psichi-
atrinę "ligoninę".

SOVIETŲ DEZERTYRAI AFGANISTANE

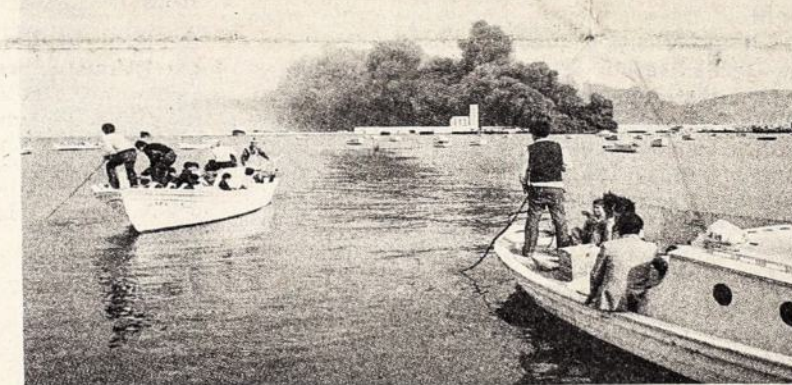
Afganistane yra nemažas
skaičius sovietų dezertyrų ir
belaisvių. Paskutiniu metu 2
dezertyrai privačios orga-
nizacijos Freedom House
dėka, atvyko į JAV.

Vienas jų pasisakė, kad
Sovietų kareiviams buvo pa-
sakyta, jog Afganistane jie
ginsią pietinius Sovietų Są-
jungos rubežius, atmušdami
kiniečius ir JAV samdytą
kariuomenę.

Po 6 mėnesių jie nematė
jokios samdytos kariuome-
nės, tik reikėjo kovoti su af-
ganais ir musulmonų laisvės
kovotojais - mujahadinais.

Syrijos tankas, vairuojamas syrių maištininkų, apšaudė PLO pozicijas Tripolyje

Civiliai gyventojai bėga iš degančio Tripolio

Jis nenorėjęs daugiau da-
lyvauti tokia nešvariame
kare ir, anot jo, dauguma vy-
rų tą patį jaučia.

Pabėgęs, tikisi laisvame
krašte JAV-se išmokyti ang-
liškai ir studijuoti elektros
inžineriją.

KANADA REIKALĄUS TVARKYTI RUGŠČIOJO LIETAUS KONTROLĖ

Kanados Aplinkos Depar-
tamentas nutarė pradėti
leisti savaitinius praneši-
mus apie rugščiojo lietaus
kritulius. Tikimasi tokiu
būdu priversti atitinkamas
JAV įstaigas rimčiau koope-
ruoti dėl rugščiojo lietaus
kontrolės ir taip pat geriau
informuoti kanadiečius apie
daromą tokio lietaus žalą žu-
vininkystei, miškininkystei

ir tuo pačiu - turizmui.
Kanada ir JAV turi dirbti
drauge, kad ta daugiau ne-
atidėliotina problema būtų
išspręsta.

Pusė rugščiojo lietaus
kiekio, krentančio ant Kana-
dos teritorijos ateina iš in-
dustriinių įmonių JAV-se.

PASKELBTA APIE KUN. SIGITO TAMKEVIČIAUS NUTEISIMĄ

"The Gazette", Montrealio
dienraštyje World Briefs
skiriuje paskelbta žinia iš
Maskvos: "Lietuvis kunigas
Sigitas Tamkevičius, 44 m.,
vienas iš žymiausių R. Ka-
talikų disidentų Sovietų Są-
jungoje / kiek žinoma - okup.
Lietuvoje. Turbūt korespon-
dentai maišo tas sąvokas /,

buvo apkaltintas "priešvals-
tybine veikla". Nuteistas 7
metams kalėjimo".

MIRTIES BAUSMĖ UŽ SPEKULIACIJĄ

Maskvoje buvo nuteistas
mirties bausme didžiausios
maisto krautuvės vedėjas J.
Sokolov'as už papirkinėji-
mus, kad gautų gerą maistą
aukštesiems partiečiams...
Taip nusiplauna rankas re-
žimas.

• Ann JILLIAN - NAUSĖDAI-
TĖ per Amerikos TV stotį,
pasveikinusį komercinėje
programoje su artėjančiomis
šventėmis angliškai, pa-
sveikino gražia lietuvių kal-
ba / paaiškinus, kad tai jos
gimtoji kalba / ir visus lietu-
vius pasaulyje.

GINKIME LIETUVIŲ TEISES

Nepamirškite savo aukos Lietuvių Teisėms Ginti Fondui

Prašome pasinaudoti šia atkarpa. Čekius rašyti "Lietuvių Teisėms
Ginti Fondas" (arba "American Lithuanian Rights Fund, Inc.")
ir siųsti adresu: 5620 So. Claremont Ave. Chicago, Illinois, 60636

Auka Lietuvių Teisėms Ginti Fondui US \$.....

Pavardė, vardas

Adresas

PENKIOS PREMIJOS JAUNIMUI

KLB KULTŪROS KOMISIJA skiria penkias premijas
lietuviams jaunuoliams - lėms nuo 16 iki 30 metų amžiaus,
pasižymėjusiems 1983 metais savo veikla kurioje nors lie-
tuviškoje institucijoje, organizacijoje, tautinių šokių ar mu-
zikos ansamblyje ir savo darbu bei iniciatyva padėjusiems
išryškinti lietuvių kultūrą, pagilinti tautinį sąmoningumą
savųjų aplinkoje, arba / ir iškelti Lietuvos vardą bei jos
politinę padėtį kitataučių tarpe.

KANDIDATUS PREMIJOMS gali siūlyti kiekvienas lie-
tuvis, gyvenęs KANADOJE. Kandidato pavardę su jo veik-
los aprašymu siųsti KLB KULTŪROS KOMISIJAI iki 1984
metų SAUSIO mėn. 15 dienos sekančiu adresu:

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENEI -

/ JAUNIMO PREMIJA /

1011 College St., TORONTO, Ont., M6H 1A8

KLB Kultūros Komisija

SENATAS PRIĖMĖ ŽEMĖLAPIŲ PATIKSLINIMO PRIEDUS REIKIA TIK BUDĖTI - IR PASISAKYTI

Iš Washingtono Jungtinis Amerikos Pabaltiečių Na-
cionalinis Komitetas praneša, kad š. m. spalio 21 d. JAV
Senatas Priėmė papildymą prie lėšų įstatymo, kuriuo pa-
skirtos lėšos valstybės, prekybos ir teisingumo departa-
mentams. Papildymas reikalauja, kad VISI VALSTYBĖS
DEPARTAMENTO ŽEMĖLAPIAI AIŠKIAI PARODYTŲ
BALTIJOS VALSTYBIŲ BUVUSIAS PRIEŠ OKU-
PAVIMĄ SIENAS ir aiškiai nurodytų, kad JAV nepri-
pažįsta šių valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą.

Papildymą prie minėto įstatymo /S.1721/ pasiūlė Al-
fonse D'Amato, respublikonas iš New Yorko. Papildyme
sakoma, kad visi žemėlapiai, paruošti, pirkti ir pagamin-
ti valstybės departamento lėšomis turi turėti: GEOGRA-
FINES ESTIJOS, LATVIJOS IR LIETUVOS SIENAS, turi
turėti tų valstybių pavadinimus: ESTIJA, LATVIJA, LIE-
TUVA; po kiekvienu iš tų vardų turi būti skliausteliuose
pažymėta "SOVIETŲ OKUPUOTA"; netoli Baltijos valsty-
bių sričių turi būti šis pareiškimas: "JAV vyriausybė ne-
pripažįsta Estijos, Latvijos ir Lietuvos inkorporavimo į
Sovietų Sąjungą".

Senatorius A. D'Amato pasakė po senato balsavimo:
"Kaip Europos Saugumo ir Kooperavimo Komisijos narys
aš pakartotinai esu kalbėjęs už tuos žmones Baltijos ša-
lyse, kuriems paneigiamos pagrindinės žmogaus teisės
ir civilinės laisvės. Mano papildymo priėmimas patvir-
tina mūsų įsipareigojimus tiems, kurie kovoja siekdami
sutraukti sovietų dominavimą grandines".

Senatoriaus D'Amato pasiūlytas "Map Amendment"
yra visai panašus į Atstovų Rūmų 1982 m. priedą prie gy-
nybos departamento lėšų įstatymo /Public Law 97-252/.
Tas žemėlapių priedas buvo įneštas kongresmano Char-
les Dougherty iš Pensilvanijos.

Jungtinių Pabaltiečių Komitetas sako, jog jis paten-
kintas, kad šis žemėlapių įstatymas pridėtas prie lėšų
Valstybės Departamentui įstatymo, nes praeityje Valsty-
bės Departamentas būdavo nerūpestingas šiuo klausimu,
keisdavo ar ignoruodavo dažnai skelbiamas direktyvas pa-
ženklinti Estijos, Latvijos ir Lietuvos sienas.

LIETUVA PRAKŪZIJOS SPAUDOJE

Prancūzų spaudą žiniomis aprūpina ELTOS biuletenių
prancūzų k. redaktorė Birutė VENSUKUVIENĖ. Paryžiaus
"Le Figaro" ir "L'Aurore" šią vasarą y attingai daug ra-
šė apie Lietuvą. Spaudoje plačiai buvo paminėta ir kun. A.
SVARINSKO bei S. TAMKEVIČIAUS suėmimas. Plačiau
apie tai rašė "Le Meridional" ir "La France Catholique".
/Iš ELTOS/

KULTŪRINIŲ GRUPIŲ MINISTERIS GODIN APSIGALVOJA

Gera žinia: Montrealio
miesto meras J. Drapeau ga-
lų gale aiškiai prabilo dėl
angliškų gatvių pavadinimų
panaikinimo akcijos Montre-
alyje. Miesto darbuotojai,
savo iniciatyva pradėjo nai-
kinti angliškuosius pavadin-
mus. Drapeau sako, kad rei-
kia pripažinti ypatingą Mon-
realio miesto charakterį ir
palikti pavadinimus, ypač, kad
ženklai yra gerame stovyje.

Kultūrinių Grupių min. G.
Godin, klausinėjamas libe-
ralo H. Marks parlamento
sesijoje, atsakė, kad jis ir jo
darbuotojai stengsis rasti
sprendimą, priimtina abe-
joms pusėms.

Min. Godin taip pat yra pa-
žadėjęs sušvelninti Bill 101,
"pripažindamas angliškąją
visuomenę" /bet nepripažin-
damas angliškųjų gatvių pa-
vadinimų ar parašų? Monte-
alis juk yra ir turistų gau-
siai lankomas miestas. Ar
turistai atvyksta iš Prancū-
zijos?/.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje - \$ 16.00
Rėmėjo - \$ 20.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidėja neatsako.

Baudžiamųjų organų bendradarbiams ir pagalbininkams

(Iš POGRINDŽIO SPAUDOS - ALMAMATER, Nr. 1)

O kas savo kalboje nebedrįsta vartoti NEPRIKLAUSOMYBĖS žodžio, kalbėdamas apie aukščiau minėtą Lietuvos istorijos laikotarpį, tas yra jau tapęs sovietinės propagandos auka. Tokiam reikia išaiškinti arba sugėdinti, o gal duoti jam ir tinkamą atkirtį.

Gali kai kam atrodyti, kad tai ne taip svarbu. Neapsigaukime! Mūsų kalba yra mūsų sielos, mūsų sąmonės veidrodis. Nevartodami minėta prasme žodžio nepriklausomybės, mes falsifikuojame, šiuo atžvilgiu apvagiame savo tautos istoriją. O vagystės įsitvirtina pripratimu...

Šiuo atžvilgiu niekuo negalima pasiteisinti: nei baime, nei darbu, nei kuo kitu. Okupantų tikslas aiškus - sukelti baime, o ją sukėlus, jei atsiranda minkštakūnių, tuoj juos panaudoti saviems tikslams.

Antras labai svarbus dalykas - visur ir visada gilinantis į savo tautos istoriją. Tik gerai ir objektyviai pažinę savo krašto istoriją ir kultūrą, išlikime atsparūs okupantų pragaistingai misijai Lietuvoje. Būti abejingiems savo tautos istorijai ir kultūrai, tai reiškia ne ką kitą, kaip talkininkavimą okupantams.

Ir trečia - būkime tikrais patriotais! Kas iš to, jei deklaruosime patriotizmą, o gyvensime pagal Maskvos peršamus receptus, neskirsimės, kas mūsų, o kas rusų, jei girtuokliausime, būsimė moraliskai pakrikę, abejingi savo tautinei kultūrai, savo tautos tradicijoms, jei terūpės tik karjera, asmeniniai reikalai, jei mūsų poreikiai išsišems tik materialinių gėrėjų, nerūpestingu gyvenimu - tai būsimė tik pseudopatriotai. Be abejo, mes tokiais būti nenorime! Todėl Nepriklausomybės atminimo dieną apie visus tuos dalykus giliai pamąstykime, pervertinkime savo mintis ir darbus. Ir svarbiausia - rimtai susimąsytikime, ką galime jau dabar padaryti, kad mūsų trokšamas idealas - Lietuvos Nepriklausomybė vėl būtų tikrovė.

Mirusią tautinę sąmonę parodo tie, kurie prisitaiko prie okupantų reikalavimo. Vieni tai daro bijodami, kiti būdami indiferentais. Yra ir tokių, kurie žino, kad pataikauja okupantams, bet jie - kinkadrebai, pagal V. Kudirkos žodžius. Dar kiti bijo netekti okupantų valdžios malonės, pakenkti karjerai ir t.t. Jie kartais pavartoja žodį NEPRIKLAUSOMYBĖ, bet taip, kad "kas nors neišgirstų". Šitokie žmonės yra daugiau panašūs į infuzorijas jų atžvilgiu, galima sakyti, okupantai beveik jau pasiekė savo tikslą. Jiems nebėra iki to, kad taptų įrankiais okupantų propagandoje.

Tad mes nebūkime tokiais ir nesitaikstykime su tokiais!

Askold Krushelnicky

A Chemical Reaction to the Freedom Fighters

A report on the International Afghanistan Hearings held in Oslo.
March 13-16, 1983.

/keletas pavyzdžių apie sovietinę tautų meilę /

The Soviet MI 24 helicopter swooped low over the small Afghan village, dropping two canisters which tumbled towards the yellow, dusty earth. The canisters exploded and yellow - grey smoke billowed thickly towards the heavens.

The film crew, which had retreated at the sound of approaching helicopters entered the village of Faizabad, 150 km north-east of Kabul, two hours later., Bernd de Bruin, the Dutch journalist leading the crew, was appalled at what he found. 14 women and children had been killed in the attack but what was different from other similar attacks he had witnessed was that the bodies did not have any bullet or shrapnel wound but the corpses all turned a garish blue colour. Bernd de Bruin realised he was the first film journalist to have recorded a Soviet chemical weapons attack.

This startling film was part of the evidence presented at the International Afghanistan Hearings held in Oslo, Norway between March 13 and 16, 1983, which traced the course of the conflict between Afghan freedom fighters and the Red Army which invaded Afghanistan on December 27, 1979, in a bid to force that mountainous country into

the Russian empire.

The hearing was instigated on the initiative of friends of a Norwegian journalist, Stalle Gundhus, who was killed by Soviet occupation forces last year whilst covering the Afghan war. The hearing was supported by Norwegian politicians of all political shades and took place in the Folkehus, Oslo, headquarters of the country's Labor Party.

The "witnesses" were composed of Afghans - exiles and freedom fighters - who had been flown in from Pakistan for the hearings and others such as doctors, journalists and persons interested in chemical warfare who had all visited Afghanistan since the conflict began.

The most powerful evidence indicated that chemical weapons were being used by the Red Army in Afghanistan in an attempt to crush the national resistance movement of the Mujahideen and, as in other countries occupied by the Russians, that torture was used routinely.

The official opening was done by Mr Knut Frydenlund also an M. P. and a former Norwegian Foreign Affairs Minister. He pointed out that like Afghanistan, Norway was also a small country adjoining the Russian empire.

He said: "In 1964 when the then foreign minister visited Russia he was told that Afghanistan was a model of how a small country should arrange its relationships with the USSR. When I myself visited Moscow nearly 20 years later they did not repeat this proposition".

In all 11 Afghans attended the hearing to give firsthand accounts of different aspects of the war in their country. Some told of the heroic way in which the Afghan freedom fighters continue to struggle with inferior weapons and an appalling lack of medical supplies against the 100,000-strong army of occupation armed with the most sophisticated killing machines that modern technology can provide.

Others had been imprisoned and tortured by the KGB in the notorious Policharki prison in Kabul. They considered themselves luckier than thousands of their fellow countrymen who, after the most barbarous kind of torture were executed by the Russians or their Afghan communist henchmen.

One witness, Mohammad Ayyoub Assil, was former Kabul police colonel and gave a graphic account of the various methods of torture adopted by the Russians.

Nasir Ahmad Farouqi, a member of the Islamic Union of Afghanistan gave an account of fighting between guerillas and the Red Army in Afghanistan's Logar Valley

Kanados Lietuvių Fondas

NAUJI NARIAI IR ĮNAŠAI:

1076.	Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje.....	\$ 100.-
1077	Bertulienė Dana.....	100.-
1078	Macevičiūtė Marija.....	100.-
1079.	Jaugelienės Aldonos atm.....	628.45
1080.	Morkūnaitės Antaninos atm.....	200.-
1081.	Milerio Juozo atm.....	100.-
1082.	Petrulis, Aidas, Darius, Antanas.....	100.-
1083.	Girnius Paulius.....	100.-
	Kecoriaus Vlado atm.....	55.-
	Račiūnienės A. atm.....	10.-
	Lukausko Vinco atm.....	85.-
Įnašus papildė:		
23.	KLB Ottawos Apylinkė.....	iki \$ 7200.-
73.	Kojelaičiai Aleksas ir Teodora.....	48,389.-
127.	Januška Mykolas.....	750.-
128.	Januška Vincas.....	650.-
153.	Kantautai Adomas ir Filomena.....	20,000.-
175.	Daugelavičiaus Alekso atm.....	9,525.-
282.	Vaitkūnai Petras ir Elena.....	1,300.-
287.	Dalius Stasys.....	500.-
326.	Stankai Kazys ir Vanda.....	750.-
380.	Treigio Sergijo atm.....	729.-
431.	Jokubilienė Elena.....	2,200.-
455.	Rimšų Prano ir Kamilės atm.....	500.-
537.	Stalioraičio Juozo atm.....	400.-
608.	Latauskas Petras.....	1,000.-
651.	Grudinskis Kostas.....	1,690.-
655.	Tumosa Zenonas.....	300.-
786.	Bieliauskaitės Elenos L. testamentinis palikimas.....	1,200.-
790.	Gaputytė Monika.....	500.-
793.	Lietuvių Tautodailės Institutas.....	200.-
794.	Zatorskiai Edvardas ir Sofija.....	4,100.-
1026.	Bartulio Mykolo atm.....	200.-
1040.	Domeikos Juozas ir Stefanija.....	125.-
1075.	Žalčiauskienės Monikos atm.....	170.-

Sveikiname visus naujus narius ir įnašus papildžiusius Fondas laukia, kad daugiau mūsų išeivių įsijungtų į K. L. Fondo narių eiles - tuo parodžiusius savo broliams TĖVYNĖJE, kaip mes stengiamės, rūpinamės lietuvybės išlaikymu ir sukrasti kiek galima daugiau kapitalo LIETUVAI atstatyti -- o ji vistiek bus LAISVA...

Paigyinus naujų narių įnašus su senų narių įnašais tenka apgailestauti, kad toks didis skirtumas. Atrodo, kad naujų narių, o ypač jaunesnės kartos, labai mažai beatsiranda. Atrodo, savanaudiškumas užima svarbesnę vietą, negu TĖVYNĖS meilė ir pareiga JAI... ???

Pranešame visiems nariams ir tai jau daug kartų, kad pakeitę gyvenamą vietą adresu, praneštumėte Fondui. - Grįžta labai daug laiškų, atrodo, kad teks nebesiųsti tiems nariams, kurių laiškai grįžta.

K. L. Fondo vadovybė linki visiems gražiausių artėjančių šv. Kalėdų ir Naujų Metų.

K. L. F. Valdyba

region describing how enraged communist units gave vent to their frustration after being unsuccessful against the Afghans by pillaging villages and summarily executing civilians or, as happened in at least one case, by stripping a man naked and leaving him outside all night so that he died by freezing to death.

/to be continued/
/ Iš ABN KORKESPONDENCE/

DRAUDIMAS NUO NELAIMINGŲ ATSTIKIMŲ

1936 m. paskelbtas "Draudimo nuo nelaimingų atsitikimų įstatymas", kuris pradėtas vykdyti nuo 1937 metų sausio 1 d. Jis buvo taikomas: fabrikuose, kaimo eksploatacijos ir plukdymo darbovietėms, statyboms, geležinkelio, uostų, plentų, vandens kelių, telegrafo, telefono ir radijo, gatvių tvarkymo, vanden tiekio ir kanalizacijos darbovietėms. Nukentėjęs nuo nelaimingo atsitikimo, kol sugrįš jo darbingumas ar ligi bus jam paskirta pensija, gauna visokeriopą medicinos pagalbą ir pinigų pašalpą, lygią trečdaliui jo faktinio uždarbio. Netekusiam 100 proc. darbingumo - tris ketvirčius mėtinio uždarbio, o netekusiam darbingumo mažiau kaip 100 proc. - proporcingai nustotam darbingumui. Nustojusiam 70 proc. darbingumo ar daugiau, už kiekvieną vaiką mokamas vaikų priedas po 10 proc. jo pensijos didumo ir t.t.

LIETUVA, 1938

TUŠČIOS SOVIETŲ PASTANGOS

S. Šetkus

Dar praeitais metais sovietų maršalas Ustinov'as pareiškė, kad "Dabar jau mūsų ir Amerikos karinės jėgos yra lygios". Į tai žinovai atsako tik su šypsena: niekada sovietai neprilygė ir neprilygs Amerikai! Iki dabar Amerikai buvo svarbiausia jos visuomenės nuomonė. Dabartiniam prezidentui pasisekė ją laimėti ir jis gavo iš Kongreso tiesiog fantastiškas sumas naujoms ginklams, tokias sumas, kurių sovietų ginklavinimas niekada nepasieks, nors jie liktų ir be marškinių.

Amerika jau dabar planuoja pereiti į erdvių gynybą, kuri įgalintų sunaikinti sovietų atomines raketas joms dar nepakilus iš savo guolių. Ir ne tik vieną ar kelias raketas, bet apie 1000 jų vienu metu! Tai paaiškina, kodėl jų raketų gamyba tiek daug. Neuzilgo prezidentas Reagan'as viešai paskelbs šį projektą oficialiam jo vykduimui. Suprantama, kad neoficialiai šis projektas jau įvykdytas ir išbandytas. Jo kaina sieks iki 30 milijonų dolerių, o visas galutinis planas eliminuoti bet kokią sovietinių raketų pavojų žemėje, vandenynuose ar erdvėje kainuos apie 100 milijonų dolerių.

Lawrence Livermore Laboratorijos Kalifornijoje laikoma, kad pirmasis projektas yra visai nebrangus, imamas įvykdyti praktiškai maždaug 5 metų bėgyje. Ši laboratorija jau yra pagaminusi galingus vadinamus "X-ray laser beam" spindulius. Kitos mokslinės laboratorijos yra pagaminusios dar ir kitokius spindulius. Daugumos mokslininkų nuomone, panaudojant dabartinę Amerikos technologiją, Sovietų raketų puolimai gali būti visiškai eliminuoti, o to bus siekiama pagreitinu tempu sovietams - keliant naujus grąsinimus.

Kaip jau visiems yra žinoma - Amerikos ginklavinimo biudžetas neužilgo sieks 2 triliardus dolerių. Atėis ir toks laikas, labai neužilgo, kada Sovietai patys pamatys, jog jie negali nė sapnuoti lenktyniauti ginklavinime su finansiniais ir moksliniais galinga Amerika. Jiems išeitis beliks viena: arba priprasti savo ekonominę bankrotą arba jau dabar pradėti patydomis kalbėti apie savo nesamą karinę galybę ir tuo pačiu pradėti trauktis iš kolonizuotų kraštų.

Bet - gili politinė dilema randasi dar ir kitur. Sovietai dar vis negali atsisakyti savo seno slapto pavyzdžio. Grenados NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

ŠALFASS IR JOS ISTORIJA

Br. Keturakis

Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos Kilmė, Darbai ir Ateities Perspektyvos

Visoje lietuvių gyvenimo raidoje fizinis auklėjimas ir sporto srities pasireiškimai nebuvo pilnai suprasti ir įvertinti. Nuolatinės pastangos sporto institucijų, jos padalinių ir pavienių sportininkų šią veiklą nukreipti priderama linkme tautos prieauginiui lavinti, atgyvenusių pažūrų vadovaujantiems asmenims mažai rūpėjo. Baigiantis Nepriklausomos Lietuvos garbingam laikotarpiui, fizinis auklėjimas ir sportinio veikimo samprata buvo plačiau išryškinta, aiškiau nustatant jo pasireiškimo formas.

Su šiomis naujomis sportinio judėjimo tendencijomis ir gilesniu ivertinimu, nemaža dalis sportuojančio jaunimo iškilnių krepšinininkų ir kitų sporto šakų brandesnių sportininkų, įskaitant keletą Kūno Kultūros Rūmų pareigūnų, II-jo Pasaulinio Karo pasekmėje, vengiant rusiškojo komunizmo, pasitraukė į egzilę.

Pirmieji Tremties Organizaciniai Žingsniai Vokietijoje

Sunkus ir dvasia slegiantis stovyklinis gyvenimas, sukrečiančiai slopino kultūrinių ir socialinių sričių organizuotą veikimą. Stipriai palietė ir sportinio aktyvumo barą, ypač fizinio auklėjimo palaikymą. Gyvenimo slinktis vertė kuo skubiau burtis, nors ir decentralizuotoje plotmėje, kad palengva surastumėm realesnį kelią įvairiems surukumams palengvinti. Sportininkai labai veikliai sukruta suorganizuoti krepšinio, futbolo ir lengvosios atletikos kadas ir pradeda aktyvų pasiruošimą. Ten, kur neįmanoma žaidimų vienetai sudaryti, jungėsi į vokiečių atitinkamo lygio padalinius. Skatinantis pavyzdys buvo stovyklinio gyvenimo lietuviškų apraiškų, kaip meno būrelių, savišalpos, spaudos ir kt. skubi organizacinė pradžia, kuri sportininkams turėjo teigiamos įtakos. Sporto vyresniųjų rūpestis jaunimą įtraukti į fizinį lavinimą, ir varžybines sritis, ypač kai nemaža dalis neturėjo kasdieninių ir privalomų darbų ir pareigų, buvo teigiamas veiksnys bendrame auklėjime. Aišku, artimai suburtas jaunimas stipriau jautė tautinį solidarumą ir ryžtą būti arčiau vieni kitų, jautė lietuviško gyvenimo aplinką, nors ir svetimoje žemėje.

Pradžioje Organizacinės Struktūros

1945 m. rugsėjo mėn. 6 d. Wiurzburgėje prarastas "Lietuvių Sąjungos Sporto Sekcijos Statutas", kuriame nuosekliai ir aiškiai išdėstytos taisyklės stovyklų sporto sekcijų veikimui, linkmei, tikslams ir priklausomybei. Tais pat metais parengiami nuostatai (kaip pavyzdys) "Lietuvių Sporto Klubų įstatatai". Šie darbai atlikti Vlodo Bakūno rūpesčiu, kuriam Lietuvos sportinio gyvenimo eiga, su administracine ir varžybine sritimi, buvo gerai žinomi. Jopastangos krypta ir į sporto priemonių parūpinimą. Tu tikslu jis kreipiasi į Lietuvos konsulą dr. P. Daudžvaidį, kurį K. J. Savickas (trumpą laiką gyvenęs Lietuvoje ir aktyviai talkininkavęs krepšiniui) imtusi iniciatyvos sušelpiti lietuvių sportininkus, esančius Vokietijoje, sportine apranga ir kamoliškais krepšiniui.

Tai pradiniai pasikro asmens žygiai, dar prieš susiorganizavimą tremtinių sporto vadovybės. Tuo metu VI. Bakūnas buvo Lietuvių Tremtinių B-nės (LTB) Švietimo Tarybos sporto atstovas anglų zonai. Bendra sportinio veikimo eiga rodė, kad neapjungtas darbas visose kultūruose sporto šakose, be ryškesnio plano ir ruošos, neįmanomas.

Blogos Pasekmės Pagreitinto Vadovybės Išrinkimo

Abiejose Baltijos tautų sporto šventėse (1945 ir 1946 m.) Augsburgėje mes vėl pasilikome paskutinėse vietose, nežiūrėnt keletos gerų paskirų rungčių laimėjimų. Išnagrinėlius priežastis, aiškiai buvo nustatyta, kad prie tinkamės mūsų organizacijos tą didžiulį skirtumą tarp kaimynų galėjome išlyginti, o gal net ir persverti savonaudai. Aišku, kad tolesnis darbas sportiniame bare turi būti artimai apjungtas ir planingiau vedamas, nes kasmet matome nykimo žymes. Išvadoje nutarta, kad III-ją šventės dieną (46

IX. 25) bus renkama nauja sporto vadovybė. Sportininkai ir sporto darbuotojai, viso 105 žmonės, išrenka naują vyriausią valdžią "Lietuvių Tremtinių Organizacinį Fizinio Lavinimo ir Sporto Komitetą", su būstine Augsburgėje – Hochfeldo vietovėse. Greitomis parengtoje susirinkimo dienotvarkėje buvo svarstomi trys būdingesni klausimai: 1. Kodėl ir kaip turi būti suorganizuotas mūsų sportinis veikimas, 2. Tremties sporto santvarka Kūno Kultūros Rūmų Lietuvoje pavyzdžiu ir 3. Lietuvių Tremtinių Švietimo Tarybos atstovo Prano Turūtės platesnis pranešimas, kuriame pažymėjo, kad LTB-nės Švietimo Taryba numato įvesti sporto referentūrą, kas jau buvo nustatyta ir kitoms kultūrinėms srities apraiškoms tvarkyti.

Išrinktos sporto vadovybės darbai turėjo bazuotis iš Augsburgės ir Kempteno stovyklų atstovų – L. T. D. F. L. S. komiteto, kaip artimai gyvenančių, nes ryšių palaikymas ir įvairūs pasitarimai, nedelsiant buvo galima atlikti. Vadovybė sudaryta iš 5 asmenų (kandidatų buvo 15). Labai apgalvėtina, kad išrinktieji nieko nenuveikė ir sporto klubus smarkiai apvylė. Tokia padėtis iššaukė veiklesniųjų sportininkų ir sporto klubų nepasitenkinimą. To pasekoje, suvažiavę kelių artimesnių vietovių sporto pareigūnai, įsteigė Muncheno Sporto Apygardą, su būstine Augsburgėje. Tai gi, pirmoji centrinė valdžia paliko tamsų šešėlį sporto lauke, nes stokojo iniciatyvos ir pareigos jausmo.

Darbo sustiprinimui apygardos v-bė parenka žinomesnius ir veiklesnius asmenis sporto šakų tvarkymui ir klubų registracijai praversti. Vienok buvo dedamos pastangos, kad 1947 m. tikrai būtų praversti nauji rinkimai, nes visų zonų sportinė būklė ir kasdien kylanti platesnė varžybinių apimtis reikalauja geresnės ir planingesnės darbų eigos.

Vyriausios Fizinio Auklėjimo ir Sporto Komitetas

Valdo Adamkevičiaus pastangomis ir organizacine ruošia, 1947 m. XI. 29 Augsburgėje išrenkama II-ji sporto vadovybė. Tikslas – lietuvių tremtinių sportuojančių jaunimą sekinimai ugdyti, plečiant fizinės ir dvasinės galias. Pradžioje kuriųvių buvo sunki ir nedėkinga, nes jokių planų ar pradėtu darbų iš pirmųjų valdžios nerado. Su tvirtu ištikimimu, uoliu darbštumu prasidėjo sistematingesnio organizavimo žingsniai. Per spaudą kreipiasi į sportuojančių jaunimą ir jo padalinius, į esamas vadovaujančias organizacijas dėl narmatų darbų atlikimo. prašydami talkos ir paramos. Pirmuoju uždaviniu užsimojo apjungti pasklidusius sportininkus ir sporto padalinius, išlyginti pasitaikiusias kliūtis visoje veikloje.

Sekmingesniai darbų pravedimui ir geresnei veiklai pagrindus duoti, vadovybė pasiskirsto sklandžia tvarka:

1. Ženonas Puzinauskas, pirm. – tvarko žiemos sportą;
2. Edmundas Vengianskas, pavaduotojas – krepšinį ir tinklinį;
3. V. Adamkavičius, reikalų vedėjas – lengvąją atletiką;
4. Aleksandras Vakselis – sekretorius;
5. Al. Osceika, iždininkas – lauko ir stalo tenisą;
6. Pr. Mickevičius, kandidatas – futbolo.

Komiteto branduolį sudarė Augsburgės ir Kempteno stovyklų žmonės, nes artimos vietovės laiduoja greitesnę veiklą ir nuolatinius ryšius. Lietuvių S-ga paprašyta paskirti savo įgaliotinį tinkamesniam darbų koordinavimui. Naujoji v-bė pasivadino Vyriausiu Fizinio Auklėjimo ir Sporto Komitetu – Vyr. FASKAS. Tokia organizacinė struktūra yra paprasta ir tuometinėms sąlygoms atitiko. Šalia vyr. v-bės veikė judri Muncheno sporto apygarda, po to sporto klubai ir paskirų sporto šakų k-tai ar įgaliotiniai.

1947 m. XII. 13-14 d. d. Kemptene buvo suorganizuota ir Pabaltiečių Sporto Taryba, bet 1948 m. prasidėjus emigracijai, aktyviau pasireikšti negalėjo. Tuoj po išrinkimo švenčių proga (Šv. Kalėdų ir 1948 N. M.) platesniame pranešime spaudai ir visuomenei labai teisingai apibūdino fiz. auklėjimo ir sporto varžybas, siejant su tautos likimu ir mums statomais uždaviniais. Vyr. FASK-to veikla tęsėsi iki 1949 metų liepos mėnesio pabaigos. /b.d./

ti. Atrodė, kad jiems visiems patiko, ar su geru apetitu buvo valgomi, nes kaimyniškose ir mano lėsktėse nesimato palikti trupiniai. Norintieji, gavo dar pakartotinai po stiklėlį vyno. Artėjant vidurnaktiui, dalis keleivių jau pradėjo snausti ir miegoti, nekreipdami dėmesio į pradėtą rodyti filmą. Vienas kitas miegalis pradėjo ir knarkti, kas sukėlė juoko ir lengvai užmigusių prikėlė iš miego. Tik maža dalis keleivių naudojosi ausinėmis klausytis muzikos. Mano kaimynė ir jos vyras netrukus pasidėjo ausines ir užmigo. Kaimyninio pavyzdžio paveiktas, užmigo ir aš. Netrukus, tačiau, visus prikėlė netikėtas gar – siakalbio balsas, pranešdamas, kad pirmą valandą lėktuvas leisies Azores aerodrome išleisti dalį keleivių ir paimti naujų /iš anksto apie tai nebuvo žinoma/ ir kad Lisaboną pasieksime pavėluotu laiku. Keliolika minučių po pirmos lėktuvas nusileido minėtame aerodrome. Visi keleiviai sugužėjo salėn ir restoran. Nedidelio restorano patalpų sėdimos vietos buvo visos užimtos. Vieni užsėdo prie stalų sėdėdami, kiti gėrė kavos puodelį ir dar kiti kitokius patiekalus ragavo.

Čia praleidęs virš valandos laiką, lėktuvas vėl pakilo. Po valandos skridimo gavome vėl užkasti ir vyno. Prieš 7 val. ryto lėktuvas pagaliau nusileido Lisabonoje.

Apie šimtinių keleivių greitai paliko lėktuvą ir skubėjo salėn. Įėjome jon ir mes trys pažįstami keleiviai. Iš salės keliautojai greitai išsiskirstė, likome tik mes trys, ir prie mūsų prisijungė dar viena pora patyrę, kad mes kanadiečiai. Netrukus priėjo žemo ūgio vyrukas, užklauskė ar mes kanadiečiai ir gavęs teigiamą atsakymą pasisakė, kad jis busias grupės vadovu, nors ši grupelė jam nepriklausanti. Nieko neastakėm į tokį keistą pareiškimą ir jo nurodymuėjome į taksistų automobilius. Mašinos buvo arti, ir vyko į paskirtą viešbutį.

Pradėjus važiuoti, mano nuotaika pablogėjo dėl neskaitlingos grupės ir neįdomios aplinkos. Pradėtas važiuoti kelias buvo siauras ir kratus. Pakelėje stūksojo keli medeliai ir krūmokšniai. Po pusvalandžio, kelias ir gamtovaizdžiai pagerėjo. Dar po 10 minučių įvažiavome

1984 Š. AMERIKOS PABALTIEČIŲ SLIDINĖJIMO PIRMENYBĖS

1984 m. Šiaurės Amerikos Alpinistinės ir Cross - Country /Lygumų/ Slidinėjimo Pirmenybės numato vykdyti Toronto Estų Sporto Klubas KALEV, 1984 m. vasa - rio 4-5 d. d., Kanadoje. Smulkesnės informacijos bus paskelbtos vėliau.

Pagal tradiciją, lietuvių pirmenybės turėtų būti išvestos iš pabaltiečių varžybų, bet tai bus nuspręsta visuotiniame ŠALFASS suvažiavime, š. m. gruodžio 10 d.

ŠACHMATŲ TURNYRAS CLEVELAND'E

1984 m. SAUSIO 28/29 d. d. CLEVELAND'e rengiamas "2-nd Lithuanian Open" šachmatų turnyras. Rengia Cleveland'o Lietuvių Amerikos Piliečių Klubas, talkininkaujant Cleveland'o LSK ŽAIBO šachmatų sekcijai. Šis turnyras oficialiai sankcionuotas USCF ir yra atviras dalyvauti visiems amerikiečių bei kanadiečių žaidėjams.

Smulkesnės informacijos bus paskelbtos vėliau. Turnyro reikalais galima kreiptis į turnyro vadovą Edvardą KRYGERĮ, 18012 Lake Shore Blvd., apt. 303, Cleveland, OH 44102, tel: /216/ - 631-0210.

į miesto gatvę, kuri iš karto atrodė gana gerai - plati ir gražūs pastatai. Sustojom prie viešbučio Hotel Lutecia. Vestibiulyje vadovas, įteikdamas raktus į paskirtus kambarius nurodė, kad 12 val. vėl susirinktume čia į vestibiulį. Vyksime autobusu miesto apžūrai. Tai buvo pirmadienis, spalio 4 d., 8 v. ryto, taip kad poilsiai turėjome mažiau 4 valandų laiko.

Kaip sutarta, iš II ir III aukštų nusileidome žemyn į vestibiulį ir radome apie 15 mums nepažįstamų asmenų. Jų rinkosi vis daugiau, pasirodė ir patys vadovas. Visiems jau sėdint autobuse, atskubėjo ir vadovas. Jis per garsiąkalbį pasisveikino ir prisistatė, jo vardas Machado Nuno, gimęs ir augęs Portugalijoje, gyvenęs už 30 km. nuo Lisabonos. Namuose esanti jo žmona su dviem mažamečiais vaikais. Mūsų buvo 35.

Autobusui pajudėjus, vadovas pranešė, kad Lisabonoje dabar esą 1 ml. gyventojų. Dabar esame naujoje miestodalyje. Tokia atsirado todėl, kad po gamtos nelaimės reikėjo atstatyti. Jis pasakojo apie netikėtą žemės drebėjimą 1755 m., lapkričio 1 d. - Visų šventųjų dieną. 10 v. ryto miesto gyventojai ėjo į bažnyčią pamaldoms. Tik staiga pajuto pirmąjį išgąstingą momentą - žemės drebėjimą. Bažnyčios ir kitų namų stogai pradėjo lūžti, sienos pleišėti, skirtis ir kristi. Likę viduje maldininkai buvo sutriuškinėti. Nuo skraidančių plytų, liepsnos ir troškinančių dūmų žmonės, kurie galėjo, bėgo į visas puses. Dalis jų leidosi prie Tagu upės, tačiau upė staiga likosi sausa ir po trumpo momento vanduo vėl pradėjo rasti ir pakilo net iki 6 pėdų aukščio. Nespėjo pasitraukti žmonės nuskendo. Žemės drebėjimas užsitęsė net 13 minučių ir kartojosi iki 20 kartų. Tada žuvę 60.000 gyventojų.

Keletą minučių pavaziavus tydomis, autobusas sustojonetoli Edvardo VII-tojo parko. Išlipę iš jo, dūlinome paskui vadovą. Prie eilės medžių radome geležinę tvorą su atidarytais varteliais. Pro juos įėjome - buvome nustebinti spalvotų gėlių kalnu. Pasirodo, tai buvo botanikos sodas dar iš karaliaus Edvardo VII laiku, šalia jo vardo parko. Vienu šonu pradėjome eiti taku aukštyn. Pasiekus kalno viršūnę ir pamažu slankiojant aplinkui, už poros minučių jau pasidarė šilta ir kaktą pradėjo rasoti. Dar gerokai virš galvų kabojo ištiesti brezentai, kurie kaip tikri šiltnamių stogai saugojo egzotinius augalus nuo nušalimo. Sodelis išvedžiotas tik skersiniais takeliais lankytųjų vaikščiojimui. Sodelis pilnas įvairiausių spalvų gėlių krūmokšnių ir medelių. Vienas, kitas vandens baseinėlis, kuriuose nardo spalvotos žuvelės. Lygumoje, vienoje nedidelėje nišoje už grotelių vaikštinėjo pora voveraičių, kitoje - margų paukštelių būrelis ir vienoje pora kanadiškų bebrų. Sodelis - tai pačios gamtos sukurtų spalvų gražus derinys. Gerai tvarkomas ir prižiūrimas. Botanikos sodų ar oranžerijų esu matęs kituose Europos kraštuose, tačiau pirmąjį teko matyti tokioje aukštumoje. Iš toliau pažvelgus, viename šone matėsi masyvinė, aukšta geležinė tvora, leidžianti manyti, kad šis kalnas specialiai supiltas šiam reikalui. Apžiūrėję, dalis mūsų buvo įėję pro vartelius į gretimą Edvardo VII vardo parką, tačiau vado buvome sugrąžinti atgal, kaip sakė, dėl laiko stokos. Kelionių programoje, tačiau, buvo nurodytas ir šio parko apžiūrėjimas. Išėinant pro vartelius, mus pasitiko keturios portugalės, įkyriai siūlydamos pirkti jų įvairius rankdarbius. Viena iš jų neatlaidžiai man siūlė pirkti stal tiesę, paprašiusi 20 dolerių. Aš ją paėmęs į savo rankas pavarčiau. Ji man patiko. Pardavėja nusileido iki 12 dol. dar man nieko nepasiūlius, tačiau abejodamas jos dydžiu savo stalui namuose, nepirkau.

Iš čia vyko apžiūrėti Šv. Jeronimo vardo vienuolyno senoji miesto dalyje, kurios nebuvo palietęs žemės drebėjimas. Vienuolyno parkelis nedidelis, bet gana gražiai įrengtas. Gėlių lysvės, nedideli medeliai, pora fontanų, Šv. Jeronimo stovyklėlė. Pasivaikščiojimui išvedžioti keli takai ir poilsui padėti keletas suolų. Gerai prižiūrimas ir švarus parkelis.

Atvykome prie bažnyčios ir įėję su vadovu, prisiartinome prie didžiojo altoriaus. Sustojome prie vieno antkapio. Vadovas paaiškino, kad čia esąs VASCO DE GAMA antkapis, žymaus Portugalijos keliautojo ir naujų žemių atradėjo. Priėjus prie kito antkapio, buvo paaiškinta, kad tai esąs buv. karaliaus Manuelio I antkapis. Tiek tematę, išėjome lauk. Šis vienuolynas esąs iš 16 š. laiku. Bažnyčioje degė labai maža švieselė, todėl sunku buvo įžiūrėti ką nors daugiau. Jos išpuošimas kuklus, pats altorius gana didelis, su keliais šventųjų paveikslais ir keliomis figūrom. Reikalinga mažiausiai bent dažymo darbų.

Pėsčiomis nuėjome prie Tagu /Tejo/ upės kranto, netoli Blėm tvirtovės. Čia radome keturias nedideles paroduotes. Vienoje buvo tik vaisvandenių išgėrimui, kitoje smulkūs rankdarbiai ir suvenyrai, o kitose dviejose įvairūs audiniai lovoms ir stalams papuošti. /bus daugiau/

Vėl Europoje

1. Prieš porą metų, ekskursinės kelionės metu, aplankiau Olandiją, Italiją, Prancūziją ir Monako valstybes. Kelionės išpūdžius buvau patiekęs šio laikraščio skaitytojams. Praeitais metais aplankiau Europos kitą dalį - Portugaliją, Ispaniją ir Šiaurės Afrikos dalį - Maroką. Tad ir vėl panorau pasidalinti išpūdžiais tuo pačiu būdu.

Iš Toronto aerodromo Air Canada lėktuvu teko skristi į Montrealio Mirabel aerodromą. Po valandėlės su kauptu, jau buvome čia. Iš Montrealio turėjome skirsti tiesiai į Portugalijos Lisaboną. Tvarkaraštyje buvo nurodyta, kad šios ekskursijos dalyvių jos vadovas pasitiks tikiai Lisabonos aerodrome.

Mirabelyje, belaukiant lėktuvo arti keturių valandų, nepavyko užmegsti pažinčių su tos pačios grupės dalyviais. Kiek pavaikščiojęs salėje, kioske nusipirkau laikraštį ir nuėjau restoraną. Pačioje salėje keleivių buvo nedaug, tačiau restorane gana nemažai. Čia dar truputį pavaikščiojau, galvodamas pamatyti kokį pažįstamą lietuvišką veidą, tačiau to neradęs, nusipirkau puodelį kavos ir ją girkšnodamas, varčiau laikraščio puslapius. Nors vienas laikas slėktu labai lėtai, tačiau išvykimo valanda vistiek atėjo. Lėktuvan lipęs, užėmiau nurodytą vietą prie pat langą. Netrukus šalia atsistojo jauna moteris ir šalia jos - toks pat vyras; supratau, kad tai vyras su žmona. Portugalijos lėktuve sėdėjome tik po tris eilėje. Dar lėktuvui nepajudėjus, mano kaimynė užklauskė manęs, kur aš vykstas. Gavusi atsakymą, kad Portugalijos sostinėn, labai nudžiugo, sakydama, kad ji ir jos vyras taip pat ten vyksta. Tada vieni kitiems paspaudėme rankas ir pasidarėme gerais draugais visam atostogų laikui. Tuo labiau, paaiškėjus, kad esame iš tos pačios Ontario provincijos ir netolimų miestų.

Po valandos skridimo gavome po stiklą portugalisko vyno ir netrukus, pietus. Buvo pusė dešimtos valandos vakaro. Pietūs europietiško stiliaus, gana gerai pagamin-

KULTŪRINIS PUSLAPIS

IGARKOS NAUJAMIESTIS

E. Juciūtė

/ Iš sovietinių deportacijų 1948 m. liudininkų gyvenimo/

Taip ir nupukšėjo šie keturi Igarkos lietuviai laivu "Stalinu" Krasnojarsko linkui plačiais Jenisiejaus vandenimis.

Iš to ketvertuko tik viena Tamošiūnaitė važiavo atostogoms, nežinodama, ar galės pasilikti Lietuvoje, nesturėjo "nešvarų" pasą. Visi kiti turėjo "švarius" pasus, - be apribojimų, ir tikėjosi sugrįžę įsikurti Lietuvoje.

Džiugu keliauti Lietuvos linkui, ypač po daugiau kaip dešimties metų kietos nelaisvės. Tik dabar mūsų keleiviai pastebėjo gražius Jenisiejaus upės krantus, oranžinės spalvos uolų masyvus, žėrinčius, kaip ugnis. Atvažiuodami viso to nematė. Tik ant krantų ta pati igarkiška skurdi augmenija netraukė dėmesio beveik iki pat Maklakovo miesto, kol pasirodė didesni miškai. Čia rugpjūčio pabaigoje dar tebebuvo žydinti vasara. Kiek džiaugsmo, grįžtant vėl į normalų pasaulį kuriame laiku diena, laiku naktis, kuriame čiulba paukščiai ir žydi margaspalvės gėlės!

Maklakovo prieplaukoje "Stalinas" sustojo. Vieni keleiviai išėjo, kiti atėjo. Toliau keliaujantieji, kas norėjo, galėjo išlipti ant kranto. Daugelis norėjo ką nors nusi-pirkti iš pardavėjų, kurie stovėjo prie upės kranto, siūlydami keleiviams savo prekes. Vietiniai gyventojai atneša į prieplauką parduoti šokių tokių maisto produktų. Vatinėmis apšvilkusios, baltais žiurštais apsiuosusios moterys pardavinėjo nevirtus kiaušinius, virtas su lupyne - mis bulves, gerą ruginę duoną, pamidorus, agurkus - tik ką nuskintus iš daržo, dar kvepiančius. Mūsų žinomo ketvertuko keleiviai visi išlipo iš laivo, nusipirko po kiaušinių, po agurką ir duonos. Kiaušinius tuoj pat išgėrė nevirtus. Kas ten juos kur išvirs? Tamošiūnaitė sakėsi tada pirmą kartą gyvenime gėrusi žalią kiaušinių, ir buvęs nepaprastai gardus. O agurkas buvęs tiek pasiilgtas, kad iš pradžių visi tik uostę tą kvapą, nedrįsdami valgyti, kaip kokią brangenybę. Ir duona buvusi šviežia, gera, grynų rugių, be jokių priemaišų /be pjūvenų/, nepaprastai gaudi, ne tokia, kaip Igarkoje... Po vienuolikos metų - pirmą kartą tokia prabanga. Kas nepergyvenęs tokių vargų, tas nė neįsivaizduos to džiaugsmo, kurį dabar pergyveno mūsų žinomi keleiviai.

Neilgai čia pastovėjęs "Stalinas" ir vėl nupukšėjo Jenisiejaus upe tolyn. Pagaliau, po šešių dienų nuo kelionės pradžios, pasiekė Krasnojarsko prieplauką.

Išlipę ant kranto, keleiviai čia rado panašų turgų, kaip ir Maklakove, tik čia daugiau ko buvo galima nusi-pirkti. Be visų Maklakove pasiūlytų maisto produktų, čia siūlė ir sviesto, ir dešrų, ir pyragaičių /rusiškai-pirožki/, prikimštų kopūstais, ryžiais ir malta mėsa. Mūsų

DOVANŲ DAVĖJAI

O. Henry

/kondensuota/

Vienas doleris ir 87 centai. Tai viskas. Iš jų 60 centų buvo viencenčiai. Centai sutaupyti po vieną ar po du, kietai besiderant su maisto pardavėju ar daržovių krautuvė, kol veidai įraudavo...

Dela skaičiavo tris kartus. Vienas doleris ir 87 centai. O rytoj - Kalėdos. Aišku, kad nieko negali daugiau padaryti, tik kristi ant apšepusios sofelės ir žliumbti. Dela taip ir padarė. Kas tuojau pat mums primena, jog gyvenimas susideda iš verksmo, nosies šnypstimo ir šypsenų; daugiausia iš nosies šnypstimo.

Dela baigė verkti, nusišluostė veidus ir įbedė žvilgsnį į langą, pro kurį matėsi pilka katė, keliaujanti pilka tvora papilkusioje užkietimo gatvelėje. Rytoj - Kalėdos, o ji turėjo tik tą vieną dolerį ir 87 centus nupirkti dovaną Džimiui. Keturi mėnesius ji taupė kiekvieną centą ir tik tiek tegalėjo sutaupyti. Dvidešimt dolerių savaitinių pajamų vos užtenka. Išlaidos buvo didesnės, negu kad ji apskaičiavo. Visada taip būna. Tik vienas doleris ir 87 centai dovanai nupirkti. Daug mielų valandų ji praleido planuodama pirkti ką nors gero, reto, sidabrinio - ką nors, kas būtų verta Džimio.

Staiga ji atšoko nuo lango ir sustojo prie veidrodžio. Jos akys sužibo, bet veidas pabalo. Greitai ji nuleido savo plaukus, kurie išsitiesė visu ilgu.

Džimis Dillington'as Young turėjo savo žinioje du dalykus, kuriais jie abu labai didžiavosi. Vienas - Džimio auksinis laikrodis, kadaise priklausęs jo tėvui ir tėvo tėvui. Kitas - Delos plaukai. Jeigu karalienė Šeba būtų gyvenusi kitoje gatvės pusėje, Dela būtų nuleidinėjusi savo plaukus džiovinti pro langą, kad numenkintų Šebos brangenybių vertę. Jeigu ir karalius Saliamonas būtų sargas čia pat, mano rūsyje, Džimis kiekvieną kartą pro jį praeidamas, būtų išsitraukęs tą laikrodį ir tikrinęs laiką, tik kad pasižiūrėtų, kaip anas iš pavydo pešiotų sau barzdą.

Tai, dabar Delos gražūs plaukai krito iš abiejų šonų blizgančiomis bangomis. Jie siekė žemiau kelių ir gaubė ją kaip koks apsiaustas. Greitai ir nervingai ji vėl juos susuko aplink galvą. Dar minutę stovėjo nesiryzdama, kai viena kita ašara nukrito ant nutrinto raudono kilimo.

Apsivilko senu, rudu švarku, užsimaukšlino savo seną, rudą kepurę. Dar vis žibančiomis akimis ji nulėkė laiptais žemyn ir pasileido į gatvę.

Sustojo ties užrašu: "Mme Safronie - įvairių rūšių plaukų išdirbiniai". Dela užlėkė uždusęs į antrą aukštą ir susikaupti paklausė: "Ar Jūs nupirktumėte mano plaukus?"

- Aš superku plaukus, - atsakė ponias. - Nuimkite savo kepurę ir pasižiūrėsim, kaip jie atrodo.

keleiviai pirkę, valgę ir gardžiavosi. Pirkę ir duonos, ir dešros ir pyragaičių. Už mažą duonos kepaluką mokėjo po dešimtį rublių. Dešra - virš dvidešimties rublių kilogramas. Pasiistiprinę paėmė taksi ir nuvažiavo į geležinkelio stotį. Čia mūsų keleiviai nenoromis prisiminė traukinius, kuriais buvo atvykę prieš vienuoliką metų. Jau buvo ir primiršę tuos užkaltus kiaušinius vagonus, kuriais važiavo visą mėnesį išvargę, nuliūdę, visokio gyvio graužiami, daugelis - vos gyvi. Kiek pergyventa per tuos vienuoliką metų, kiek išvargta, kiek iškentėta, kiek iš drauge atvykusių palaidota toje ledinėje žemėje... Dabartis vėl prikėlė praeitį... Ir štai dabar jie vadinasi laisvais piliečiais, jų nebeseikia komendantas, nei kareiviai su šautuvais, kaip atvažiuojant... Bet ar tikrai laisvi? Ne, Sovietų Sąjungoje tokių iš viso nėra. Dabar jie tik laisviau supančioti. Onos pase - apribojimai. Nežinia, kaip bus valdžios traktuojami ir kitu savame krašte, nors ir neturi pase įrašytų apribojimų. Rusai nenori, kad lietuviai Lietuvoje gyventų... O lietuviai ir iš "plačiosios" galingosios tėvynės veržiasi į savo mažą kraštą.

"Na zlo vragam" /ant keršto priešams/, kaip rusai mėgsta sakyti, Igarkos "aristokratai" nusiperka pirmos klasės bilietus ir sėda į liuksusią vagoną su veidro-džiais ir kilmomis, ir su puodeliu "čajaus" /arbatos/ rytais, pietų metu ir vakare. Žinojo mūsų "aristokratai", kad reikia iš namų pasiimti puodelius "čajui" įpilti; neturėsi puodelio, neįpils "čajaus", nors ir pirmos klasės bilietą turėsi, nors ir pinigų nesigailėsi...

Mūsų keleiviai - sunkią gyvenimo mokyklą praėję, žino, kada ko reikia. Tamošiūnaitė nepamiršo pasiimti ir "vašabeiką" - tankią šuką, kuriomis iššukuojami iš galvos plaukų "liaudies priešai". Iš Lietuvos vežami, niekas tada "vašabeikų" neturėjo, o kelionėje jų labai pasigedo. Atsarga gėdos nedaro. Nežinia, kada ir kur gali užklupti "baltoji armija", ypač ilgoje kelionėje. Igarkoje galima buvo nusipirkti "vašabeikų" - juk tai pirmo reikalingumo prekė arktiniuose tyruose, Valdžia pasirūpino, kad ir Igarkoje jų būtų. Gera valdžiukė, žino, ko jos garbinamai liaudžiai reikia... Tiesa, Igarkoje daugeliui greit neberekėjo, nes netrukus nupliko. Kasų merginos neaugino, ir nebūtų užsiauginusios, nes visoms nuslinko, nu-triušėjo plaukai vien dėl to žiauraus klimato. Ne be reikalo Jankauskienė merginoms sakė: žinokit, kad čia neturėsite kasų...

Traukinys buvo labai ilgas, žmonių spūstis - didelė. Didesnių miestų stotyse pastovėdavo ilgiau. Keleiviai turėjo progą nusipirkti maisto. Visur stotyse ir prie stočių būdavo pardavėjų, siūlančių pyragaičių, duonos, kiaušinių, dešros ir kt. maisto produktų. "Čiajaus" vagone niekada nepritrūko. Viršininkas vagono, kuriame važiavo

Plaukai nusileido rausvomis kaskadomis.
- Dvidešimt dolerių, - pasakė ponias, pakėlusį šuns plaukų prityrusią ranką.
- Negaiškite - atsakė Dela.
Prabėgo dar pora valandų Delai apžūrinėjant krautuves ir beiėskant Džimiui donanos. Galų gale ji surado platinos spalvos grandinėle, paprastą, bet gero piešinio. Vos tik ją pastebėjo, žinojo, kad tai ši tinkamiausia Džimiui. Ji atatiko jį - rami ir vertinga, kaip ir jis pats.
Kainavo 21 doleris, ir ji parbėgo namo su 87 centais. Su ta grandinėle Džimis galės tarp bet kokių žmonių tinkamai pasitikrinti laiką. Koks puikus tas laikrodis bebuvęs, jis pasižiūrėdavo į jį kitiems nematant, nes buvo prikabintas vietoj grandinėlės, ant senos odos šniūro.
Dela, parbėgusi namo, išsiėmė savo plaukams raityti žnyplės ir pakaitinus, pradėjo tvarkingai nuostolį, kurį padarė jos dosnumas sujungtas su meile. Kas visuomet yra didelė užduotis, mieli bičiuliai, sakyčiau drambliško didumo.

Po kelių minučių jos galva apsidengė trumpomis garbanėlėmis, suteikdamos jai žavią, lyg aptingusio mokinuko išvaizdą. Ji ilgai ir kritiškai žiūrėjo į save veidrodyje.

- Jeigu Džimis manęs neužmuš, - pasakė sau, tai pasakys, kad aš atrodau kaip Coney Island kabareto dalyvė. Bet ką aš galėjau padaryti? Ką - su vienu doleriu ir 87niais centais?

Seprintą valandą kava buvo gatava ir keptuvė padėta ant krosnies, paruošta vakarienei.

Džimis niekada nevalėdavo. Dela suėmė į rankas grandinėle ir atsisėdo už stalo kampe, arčiausiai durų. Užgirdusi žingsnius ant laiptų, išblyško. Buvo įpratusi pasakyti mažą maldele dėl mažų kasdieninių reikalių, ir dabar sušnibždėjo: "Duok Dieve, kad jis galvotų, jog aš vis tiek dar graži".

Durys atsivėrė, įėjo Džimis ir uždarė duris. Jis atrodė labai rimtas, sulysęs. Vargšas vyrukas, tik 22 - jų metų - ir jau apgultas šeimos rūpesčių! Jam reikėjo naujo plosčiaus, ir jis neturėjo pirštinių.

Džimis sustojo prie durų ir nejudėjo. Jo akys įsmigo į Delą su neišskaitoma išraiška ir tai ją gąsdino. Tai nebuvo pyktis, nei siurprizas, nei apkaltinimas, nei pasibaisėjimas, nei joks kitas jausmas, kuriam ji buvo pasirušiusi. Jis tik žiūrėjo į ją.

- Džimi, mielasai, - sušuko Dela, - nežiūrėk į mane taip. Aš nukirpau plaukus ir juos pardaviau, nes negalėjau pagalvoti, kad bus Kalėdos ir aš tau neturėsiu jokios dovanos. Jie vėl ataugo - juk nieko tokio, ar ne? Pasakyk tik "Linksmų Kalėdų!". Džimi, ir būkim laimingi. Nežinau, ką aš tau nupirkau.

- Tu nukirpai plaukus? - pasakė Džimis.
- Nukirpau ir pardaviau, - pakartojo Dela. - Ar tau

mūsų igarkiškiai keleiviai, buvo labai madagus, lipšnus, draugiškas ir plėpus ruselis. Visiems jis mandagiai patarnaudavo, ypatingai moterims. Tarp kitko jis sakydavo: "Mašina liubit maslo, a ženščina - lasku" /Mašina mėgstata tepalą, o moteris švelnumą/.

Traukinys greitai lėkė. Naktį keleiviai galėjo atsigulti ir gerai išmiegoti. Gal tik pirmos klasės vagonuose keleiviai turėjo tokias geras sąlygas. Kelkia manyti, kad pigesnių bilietų savininkams nebuvo lengva rasti patogų miegui kampe, tik "aristokratų" vagonai nebuvo taip perpildyti. Greit prabėgo tos šešios dienos, kurias reikėjo prasėdėti iki Maskvos. O nuo Maskvos lietuviškoji grupė per pusę sumažėjo. Kaip buvo suplanavusios, Motiejaitienė su savo motina pasuko į kurortą Soči. Žadėjo ten pabūti porą savaitių. Dabar joms atrodė vienintelė proga pailsėti garsiaame kurorte, pamatyti tropikų gamtą ir visą, kuo žmonės žavisi. Gal daugiau nebus tokios progos?

Likusieji - Ona ir Albinas - keletą valandų turėjo laukti traukinio į Vilnių. Buvo proga pavažinėti ir Maskvos požeminiu traukiniu, vadinamu "metro", kuriuo rusai labai didžiujasi. Reikia pripažinti, kad tas jų "metro" gerai atrodė, švariai, gražiai užlaikomas, ne gėda ir užsieniečiams parodyti. Tik toji keliaujanti, išvargusi snaudžianti, klumšiais apsikrovusi publika išduoda žmonių skurdą, vargingą gyvenimą, nepanašus jį rojus gyventojus.

Duona Maskvoje irgi buvo gaudi, abu suvalgė po visą kepaluką su nepaprastai gardžia arbatine dešra.

Abu pasiuntė telegramas savo artimiesiems, pranešdami, kad atvažiuoja, kad ateitų į stotį pasitikti. Ona važiuoja tik iki Vilniaus, o Albinas - dar toliau...

Grįždami į tėvynę, sibirioškai beveik visi vienodai pergyvena tą įžengimą į gimtąjį kraštą momentą. Iki Lietuvos ribos būna ramūs, nesijaudina, bet kai pravažiuoja ribą, kai pajunta po savo kojom Lietuvos žemę, apie Naująją Vilnių, dažniausiai netenka žado - susikaupe tyli... Ir šie du keleiviai ilgai tylėję... Kodėl? Kas pats to nepergyveno, velniui tam aiškintum - nesupras...

"Graži tu, mano brangi Tėvyne... brangi, nes daugel vargų patyrei"... - teisingi poeto Maironio žodžiai. Sibirioškai visi juos žino. Per savo vargą jie išmoko branginti Tėvynę, kuri kadaise, prieš keliolika metų ar dar daugiau, davė jiems vaikystę be baimės, be rūpesčių gražioj gamtoj, tyrame ore, davė linksną jaunystę su ateities viltimis... Nejmanoma išskaičiuoti, ką mums davė Tėvyne, kai buvo laisva, nepriklausoma; taip pat nejmanoma išskaičiuoti, kas dabar iš mūsų atimta... Visa tai labiausiai jaučia, skaudžiausiai pajunta grįžtantieji iš Sibiro luoši, nukamuoti, daugelis ne laiku pasenę buvę kaliniai ir tremtiniai.

PASIRODĖ NAUJAS ŽURNALAS

"Tautos Gyvybė", politinis, literatūrinis, tautinio sąmoningumo žurnalas. Bepartyvinis. Leidėja ir redaktorė Birutė KEMEŽAITĖ. Atskiro numerio kaina 3 dol. Metinė prenumerata 12 dol. Užsakymus siųsti US doleriais šiuo adresu: TAUTOS GYVYBĖ, c/o Birutė Kemežaitė, 7124 So. Mozart St., Chicago, Ill. 60629, USA

ašnebeapatinku? Aš juk ta pati ir be tų plaukų, ar ne?

- Nebėra plaukų, - Džimis pakartojo, žvalgydamasis po kambarį, nieko nesuprantančia išraiška.

- Nežiūrėk, jų nėra, aš tau sakau - pardaviau. Dabar Kūčios. Būk geras, juk dėl tavęs aš jų netekau. Gal galima suskaičiuoti tuos plaukus, bet niekas negalėtų su - skaičiuoti mano meilės tau, - pasakė ji rimtai ir švelniai. - Ar pradėti vakariene, Džimi?

Džimis pradėjo atsipeikėti. Jis apkabino savo Delą. Tada išsiėmė iš savo plosčiaus pakietėlį ir numetė jį ant stalo.

- Negalvok Dela apie mane klaidingai. Nemanau, kad nukirptais plaukais tu man būtum mažiau brangi. Bet - jei išvyniosi šį pakietėlį, suprasi, kodėl aš buvau taip pri-trenktas iš pradžių.

Balti, minklus pirštai nurišo virvelę ir nuplėšė po - pierių. Pasigirdo džiaugsmingas riktelėjimas ir - isteriškos ašaros ir ūkčiojimas.

Prieš akis - ŠUKOS, serija jų, prilaikyti plaukams iš šonų ir pakaušyje, šukos, kuriomis Dela taip ilgai gėrėjosi, žiūrėdama į jas krautuvės vitrinėje. Puikios šukos iš vėžio kaulo, su žibučiais krašteliniuose - kaip tik tokio atspalvio nešioti į dingusius plaukus. Ji žinojo, kad jos buvo labai brangios ir tiesiog troškė troško jų, be jokios vilties kada nors jas išgyti. Ir štai dabar - jos buvo čia, bet nebebuvo tų puošmenų - kasų.

Ji prispaudė šukas prie savo krūtinės ir galų gale pakėlė akis. Su šypsenėle pratarė: Džimi, mano plaukai juk gretiai auga".

Tada Dela pašoko, kaip įgelta, prisiminusi, kad neparodė Džimiui jo dovanos. Sugriebė grandinėle ir ištiesusi ją ant savo delnų pasisuko į Džimį: "Ar ne puiki, Džimi?" Aš išbėgiojau po visas krautuves, kol radau tinkamą. Dabar galėsi žiūrėti šimtą kartų kasdien į savo laikrodį. Duok man jį, aš užversiu grandinėle. Pažiūrėsim, kaip atrodė".

Džimis nusileido ant sofos, užnėrė rankas už galvos ir šypojo.

- Dela, atidėkim į šalį savo kalėdines dovanas, tegul jos pagali. Jos per daug puikios, kad tuojau pat naudotu - mème. Aš - pardaviau laikrodį, kad galėčiau tau nupirkti šukas.

O dabar - gal valgysim?

Kaip žinote, Trys Karaliai buvo išmintingieji vyrai, nešę dovanas kūdikiui tvartelyje gimusiam. Jie išrado kalėdines dovanas. Aš tik bandžiau užrašyti įvykius dviejų jaunų žmonių gyvenime, kurie visai negudriai paaugojo vienas kitam didžiausius savo šeimos turtus. Tačiau, gerai pagalvojus, galima sakyti, kad iš visų, kurie duoda ir gauna dovanas, tie du buvo išmintingiausi. Jiedu irgi buvo kaip tie Karaliai.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

8½% už 90 dienų term. indel.
8½% už 6 mėn. term. indel.
9% už 1 metų term. indel.
9½% už 2 metų term. indel.
10% už 3 metų term. indel.
9% už pensijų planą
9% už namų planą
8% už specialią taup. s-ia
7½% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)

I M A:

už asm. paskolas nuo 12%
už nekilnojamo turto paskol.
(mortgages):
su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 10½%
2 metų 11½%
3 metų 12½%
(fixed rate)
su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ar 3 metų... 10¼%
(variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 37 MILIJONŲ DOLERIŲ

Asmeninės paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% ikainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santuopų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas Piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos (Line of credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 10 v. ryto iki 3 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 10 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais - nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p. (Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai - 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont.
M6H 1A8

TELEFONAI: 532-3400
532-3414

AKTYVAI - VIRŠ 22 MILIJONŲ

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais 10-3
Antradieniais 10-3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10-8
Penktadieniais 10-8
Šeštadieniais 9-1
Sekmadieniais 9-12:30

MOKA UŽ:

90 dienų term. indelius ... 8½%
180-185 d. term. ind. 8½%
erm. ind. 1 metų 9½%
Term. ind. 2 metų 9½%
Term. ind. 3 metų 10%
Pensijų s-ta 10%
Spec. taup. s-ta 8%
Taupomųjų s-ta 7½%
Depozitų-čekių s-ta ... 6%

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės nuo 12%
Mortgičius nuo ... 10½%-13%

ANAPILY IE SKYRIUS VEIKIA SEKMADIENIAIS 9:30 r.-1 v.r.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 100,000 (75% ikainoto turto vertės). Draudžiamie narių gyvybės pagal santuopų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Par-duodame piniginės perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už įrašytus čekius bei apmokamas įvairius sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS -

NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

LIETUVOS KARIUOMENĖS PAGERBIMAS

St. Varanka

Vlado Pūvio Šaulių Kuopa vadovaujama energingo pirm. Stasio Jokubaičio, kviečiama KLB Toronto Apylin-kės Valdybos, surengė To-ronte, Lietuvių Namuose, LIETUVOS KARIUOMENĖS AT-KŪRIMO iškilmingą Minėji-mą - Koncertą, kuris įvyko 1983 m. lapkričio 27 d.

- "Tas nevertas laisvės, kas negina jos".

Nesant Kanadoje lietuvių, buvusių kariškių organiza-cijai, ją dažniausiai atsto-vauja ir pavaduoja LIETU-VOS ŠAULIŲ SĄJUNGA TREMTYJE.

Okupuotoje Lietuvoje Šau-lių Sąjunga nuo 1940 metų yra uždaryta. Organizacijos na-riai buvo likviduojami įvai-riais būdais. Dėlė būvusių šaulių spėjo pasitraukti į va-karus nuo baisaus bolševiki-nio teroro. Po pražūsių bai-saus karo metų, atsidūrė lais-vame pasaulyje, Lietuvos pa-sišventę šauliai 1945 metais organizaciją atkūrė. Lietu-vos Šaulių Sąjunga išeivijoje yra tautinė, kultūrinė, nepo-litinė organizacija. Ji yra tęsinys buvusios nepriklau-somoje Lietuvoje. Organiza-cija visapusiškai remia kiek-vieną Lietuvai ir lietuvių bei lietuvių išlaikymu jauni-mo tarpe. Gaila tik, kad į Šau-lių Sąjungą išeivijoje nesibu-buvę Lietuvos kariuomenės kariškiai.

Iškilmingas minėjimas pra-sidėjo pamaldomis 11:30 val. r. Prisikėlimo Parapijos švento-vėje. Mišios buvo atšventos už mirusius kūrėjus-savano-rius, kurias anšavo klebonas Tėv. Augustinas Simanavičius, OFM, asistuojant kunigams B. Pacevičiui ir svečiui F. Juco-vičiui. Iškilmų proga pritaikytą pamokslą pasakė svečias A. Rubšys.

Pamaldų metu parapijos cho-ros, vad. muz. V. Verikaitis, atliko keletą religinių giesmių, kurios priminė anuos

laikus. Pats choro vadovas solo atliko "Garbė Tau" gies-mę, sukurtą dabartinėje pa-vargtoje Lietuvoje nežinomo autoriaus. Tai labai jautri, širdį griebianti, pavergto žmo-gaus rauda.

Pamaldose dalyvavo mūsų savanorių-kūrėjų likūčiai su vėliava: Stasys Banelis, Vladas Kazlauskas, Stasys Pociūnas, Alfonsas Zubrys, Liudas Vaš-tokas ir Antanas Poškus. Taip pat pamaldose dalyvavo Balti-jos Jūros Šaulių Kuopos atsto-vai su vėliava: Albinas Melvy-das, Juozas Zavyas ir Kazimie-ras Daunys.

Žvilgsnis į praeitį.

Istorija mums sako, kad Vy-tauto laikais Lietuvos kariuo-menė siekė net Maskvos vartus Geros kariuomenės svarbą pa-rodo ir "Žalgirio" mūšis. Se-nų laikų Lietuva be kariuome-nės nebūtų atsispyrusi prie-šams. Kažkodėl priešų Lietu-vai niekada netruko ir netruks-ta. Deja, praetis istorija pa-rodė, kad tų laikų kai kurie valdovai ir politikai nesugebė-jo pramaityti liūdnų pasekmių, kurios privėdė dvilypinę Lietu-vos-Lenkijos valstybę prie žlu-gimo ir vergijos pandių...

Po ilgos vergijos ir tamsios spaudos, prieš atstatant ne-priklausomybę, Lietuva buvo karo naikinama arena. Auš-tant tautų laisvės pavasariui, keliolika drąsųjų, įgalioti pavergtos tautos atstovų 1918. 2.16 d. Vilniuje, Lietuvos se-noje sostinėje, paskelbė raštu, kad Lietuva atstato savo ne-priklausomybę...

Tai buvo ant popierio džiaugs-mo spindulėlis, kurį nevisi tikėjo. Dauguma manė, kad mažos taikingos Lietuvos val-sybės kaimynai nekariaus ir leis jai savarankiškai gyventi ir tvarkytis. Buvo manoma, kad kariuomenė mažai jaun-tei Lietuvai bus nereikalinga. Užteks tik policijos tvarkai palaikyti ir valstybės sienoms prižiūrėti. / bus daugiau/

MIRĖ PATRIOTAS LIETUVIS KAZYS STUNDŽIA

Š.m. lapkričio 3 d. K. Stun-džia su draugais išvažiavo žu-vauti, bet nebegrižo gyvas. Va-žiudamas buvo geroje nuotai-koje ir šnekus. Velionio mė-giamas sportas buvo-žuvavi-mas ir išėjęs į pensiją dažnai savo malonumui su draugais važiuodavo į žūklę. Šį kartą grupė važiuo į Grant upę žve-joti lydekų prie Guelph mies-to. Tą dieną K. Stundžia iš-tiko širdies priepuolį. Greitai atvyko greitoji pagalba ir nu-vežė į Guelph ligoninę, bet ne-pasisekė išgelbėti, ir širdis nustojo plakusi.

Velionis buvo parvežtas į St. Catharines ir pašarvotas Patrick J. Darte koplyčioje. Koplyčioje buvo gausiai lan-komas lietuvių iš Niagaros pu-siasalio. Lapkričio 7 d. velio-nis iš laidojimo koplyčios bu-vo atvežtas į St. Catharines vienuolyno koplyčią. Čia mi-šias atnašavo kun. K. Butkus OFM ir pasakė gedulo diena-i skirtą pamokslą. Vargonais grojo ir solo giedojo Juozas Vyšniauskas.

Po mišių velionis buvo iš-vežtas į amžino poilsio vietą Šv. Jono Lietuvių Kapinės Mi-sissauga, Ont. Nežiūrint 60 mylių nuotolio, bet esant gra-žiam orui, gausus būrys lietu-vių velionį palydėjo į kapines, vi-tuo pasakydami paskutinį su-diev. Bendruomenės vardu a-sisveikinimo žodį tarė Virgi-nija Žemaitienė.

Visas laidojimo apeigas at-liko kun. K. Butkus, OFM. Po laidojimo apeigoms, OFM po-lijų visi dalyviai buvo pakviesti pietums į Anapilio salę.

Velionis K. Stundžia buvo gimęs 1914 m. spalio 23 d. Lab-anoros valsčiuje, Utenos ap-skrityje. Vokiečių okupacijos metu tarnavo policijoje nuo-vados viršininko padėjėjo pa-reigose. Būdamas geras lietu-vis, yra daugeliu lietuvių pa-gelbėjęs įvairiuose reikaluose, išgelbėjęs nuo vokiečių arešto. Rašančiam šiam ei-lutes teko apie tai patirti, iš-sikabėjęs su kitų miestų lietu-viais gyvenančiais Kanado-je ir už suteiktą esant bėdoje paramą, prašė kad perduo-čiau nuoširdžius linkėjimus tada dar gyvam esant K. Stun-džia.

džiai. Velionis, artinantis 2-rą kartą Raudonajai Armijai, pasitraukė į Vakarų.

Pasibaigus II-jam Pasauli-niam Karui, atvyko į Kanadą ir progai pasitaikius, pasise-kė gauti darbą General Motors automobilių fabrike St. Catha-rines mieste. Čia išdirbo iki pensijos amžiaus. Išėjęs į pen-siją ir tvarkingai gyven-da-mas, buvo susitaupęs "juodai dienai" ir galėjo su žmonele Jadvyga gerai gyventi ilgus metus. Bet -- nelauktas sve-čias - mirtis aplankė anks-čiau ir nutraukė gyvybės siū-lą.

Velionis buvo vienas iš tų žymiųjų ir nuoširdžių lie-tuviškos veiklos stambiomis aukomis rėmėjas. Jo namų durys lietuvišką darbą dirban-tiems buvo atdaros. Su nuo-širdumu paremdavo aukomis lietuvišką veiklą, nes jautė, kad mažai lietuvių kolonijai be geraširdžių lietuvių para-mos neįmanoma suruošti di-desnio masto tautinių švenčių bei minėjimų.

Velionis prenumeravo daug lietuviškos spaudos ir jaus-damas sunkią spaudos egzis-tenciją, paremdavo ir auko-mis. Taip pat pirkė lietuviš-kas knygas ir apsilankius į jo namą, platinant knygas, vi-tuo suomet jų nupirkdavo.

Velionis jautriai pergyveno žiaurią dabartinę rusų soviet-ųjų gimto krašto-Lietuvos oku-paciją ir gyvendamas šiame krašte, stengėsi kaip patrio-tas lietuvis ne žodžiais, bet darbais bei aukomis prisidė-ti prie Lietuvos laisvės kovos. Jis gyveno su viltimi, kad anks-čiau ar vėliau Lietuva bus lais-va ir gerbė tuos lietuvius, ki-rie ok. Lietuvoje kovoją prieš okupantą, reikalaujanti žmo-niškų teisių, pasiremami kon-stitucijos nuostatais.

Velionis su nuoširdumu pa-remdavo duosniomis aukomis ir Hamiltono SLA 72-ros kuopos veiklą, kuri per keliolika metų, kas metai įamžina vie-ną iš okup. Lietuvos žymesnių politinių kalinį lietuvių, Kana-dos Lietuvių Fondo.

Velionis iškeliavo į amžino poilsio vietą, palikdamas žy-mius pėdsakus tautinės ir po-litinės veiklos. Jo vardas bus prisimintas tų lietuvių orga-nizacijų, nes jis daug kam yra padėjęs. Jo vardas minimas šioje spaudoje tegul būna pa-skatinimas ir kitiems, kaip lietuvis privalo išpareigoti ir atlikti tautinę pareigą, pasi-traukęs iš okupuoto gimtojo krašto.

K. Stundžia paliko didelia-me liūdesyje žmoną Jadvygą, brolių Juozą ir sesutes oku-puotoje Lietuvoje.

Ilsėkis ramybėje,
Kazimierai!
J. Šarapnickas

toronto

LIETUVOS KARIUOMENĖS ATKŪRIMO - MINĖJIMO - KONCERTO DALYVIAI

Iš kairės: paskaitininkas - C. Senkevičius, akordeonistė - Dana Pargauskaitė, muz. solistė - L. Marcinkutė, solistė - J. Sriubiškienė, muz. sol. - V. Verikaitis, deklamatorė - Daina Gurklytė, KLB Toronto Apyl. Valdybos pirm. dr. E. Brigiolas, Toronto VI. Pūvio Šaulių Kuopos pirm. - St. Jokubaitis, Nuotr. - Stepo Varankos

st. catharines

• IŠKILMINGAI PAMINĖTA nepriklausomos Lietuvos kariuomenė. Pamaldose dalyvavo daug lietuvių. Aukšto lygio meninę programą atli-ko Rochester'io menininkai. Iš ten atvyko ir paskaitininkas. Po minėjimo įvyko vi-siems dalyviams nedidelės vaišės. Minėjimą ruošė Ka-

rių Veteranų Sąjunga "Ra-movė".

• FILMA APIE PREZ. AN-TANĄ SMETONĄ buvo pa-rodyta Parapijos salėje. Ne-mačiusiems Lietuvos bei jos nepriklausomo gyvenimo-tai neįkainuojamos vertės do-kumentas. Filma įrodo, kaip gražiai ir ekonomiškai gerai Lietuva buvo susitvarkiusi! Sovietų Kusijos nenumaldo-

mo imperializmo pasėkoje Lietuva neteko laisvės. Pre-zidentas A. Smetona buvo vi-są savo gyvenimą paskyręs Lietuvos nepriklausomybei, kurios netekus, žuvo ir jis pats svetimoje šalyje. Kada nors turės būti pastatyta iš jo gyvenimo tikra, pilna fil-ma, nes jis atstovavo visą epochą mūsų tautos kovos už Lietuvos laisvę ir nepriklau-somybę.

• MIRTIS PALIETĖ VĖL MŪSŲ PADANGĖ - mirė Ka-zys Stundžia ir Sofija Ulbi-nienė. Vienas palaidotas A-napilio kapinėse, o pastaroji Niagara Falls mieste, kur nuolat ir gyveno. Abu buvo dideli lietuviškojo gyvenimo bei veiklos ugdytojai, palaikytojai. S. Ulbinienė kadaise vadovavo mūsų jaunimo me-

niniam rateliui "Gintaras".

• BENDROS KŪČIOS NIA-GAROS PUSIASALIO LIETU-VIAMS įvyks gruodžio 18 d., 4 val. p.p., Parapijos salėje. Kaip kas met, taip ir šiemet laukiama didžiausio dalyvių skaičiaus.

• IR ŠIAIS METAIS Kalėdų švenčių proga įvyks Paverg-tų Tautų debatai-bendri pie-tūs, dalyvaujant kelioms Ka-nados parlamentarams. Lie-tuvių dalyvavimas irgi labai svarbus. Smulkiau bus pra-nešta vėliau. Kor.

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLIC ANONYMOUS) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA PENKTADIENĮ 119 MIMICO Ave., (Royal York Rd. ir Mimico Ave. kampas), TORONTO 7:30 val. v.

SKAMBINKIT! Tel. 487-5591

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 - 231-2661 - 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais 9 v.r. - 12 v.p.p.
Narys of "Better Business" Buro

INSURANCE

* Namų - Gyvybės
* Automobilių
* Komercinių
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

V. Bačėnas ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

Visais kelionių reikalais
bet kur pasaulyje skambinti:
Tel. 533-3531

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ

KREDITO

KOOPERATYVAS

TALKA

830 Main St. E.

L8M 1L6

Tel.: 544-7125

Kviečia visus lietuvius pasinaudoti teikiamais patarnavimais

MOKAME UŽ:		INAME UŽ:	
depozitus (P.C.A.)	6%	nešiu, turto pask.	11%
santapus	7½%	asmeninės paskolos	12½%
kasdieninės palūkanos	7%		
už santapus	7%		
term. depoz. 1 m.	9½%		
term. depoz. 3 m.	10%		
reg. pensijų fondai	9½%		
90 dienų depozitus	9%		

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda
Nemokamas pilnas čekių aptarnavimas

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p., trečiadieniais nuo 10 iki 1 v.p.p., penktadieniais nuo 10 v.r. iki 7 v.v., šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 12 v.r.

montreal

KUR SUTIKSIMĖ NAUJUOSIUS METUS

Dabar jau galvojame, kur kada ir kaip užbaigsime 1983 ir sutiksime NAUJUS 1984 METUS.

Šiems sudėtingiems klausimams išspręsti Jums į talką ateina L.K. Mindaugo Šaulių Kuopos rengiamas Naujų Metų sutikimas gruodžio 31 d. /šeštadienį/, 8 val. Aušros Vartų Parapijos Salėje.

Gerbiamus svečius, atvykusius į specialiai dekoruotą salę, maloniai sutiksime ir pagal vietos pageidavimą, stengsimės pasodinti.

Prie p.p. RIMEIKIŲ ir talikininkių ruošiamo vakariinės stalo Jūs rasite karštų, šiltų, šaltų įvairaus maisto gaminių, priede-rūkyto salmono, kavos, pyragaičių.

Šokiams gros smagus ir ištvermingas J. RIMEIKIO ORKESTRAS. Numatoma ir trumpa mininė dalis. Savo laimę galėsite išbandyti turtingoje staliukų loterijoje. Veiks galvinančių ir stipresnių gėrimų baras. Nedraudžiama atsinešti ir savo.

Naujus Metus galime sutikti įvairiais būdais, įvairiomis sąlygomis, įvairiose vietose, bet mano nuomone, geriausiai atsisveikinsime su senais ir sutiksime Naujus, priimdami pakvietimą dalyvauti Mindaugo Kuopos rengiamame Naujų Metų sutikime.

Stalus galima užsisakyti paskambinus A. Mylei 365-0353 arba B. Kasperavičiui 768-0585.

Manau, kad Naujų Metų sutikimo klausimas išspręstas! Tad- iki pasimatymo. A.M

**KLK MOERŲ DRAUGIJOS
METINIS PARENGIMAS**

Gruodžio 4 d., Aušros Vartų Parapijos salėje KLK Moterų Draugijos Montrelio skyrius savo metinės šventės parengime paminėjo organizuotos veiklos 75-metį.

D. Staškevičienė atidarė minėjimą, duodama ir kondensuotą veiklos apžvalgą. Draugija įsisteigė dar caristinės okupacijos metu, 1908 m. kovo 21 d. Kaune ir vyko pirmasis suvažiavimas, kuriame dalyvavo apie 200 moterų. Dėl savo gyvos veiklos susilaukė rusų valdžios represijos ir buvo uždaryta 1912 m. Bet moterų delegacija, nuvykusi į Petrapilį, atgavo konfiskuotą turtą ir išsuderėjo naują leidimą. Iš prelegentės rūpestingai paruošto pranešimo sužinojome ir kad I-ojo Pas. Karo metu vokiečiai griežtai kontroliavo D-jos veikimą, atsiųsdami karinius atstovus į posėdžius.

Draugijos įnašas į kultūrinį ir socialinį nepriklausomos Lietuvos gyvenimą buvo didelis. Dabar, išieivijoje, narės atlieka eilę reikšmingų darbų, pasižymėdamos ypatingai kultūriniais parengimais, atstovavimu tarptautinėje plotmėje šalpoje.

1940 m. nepriklausomoje Lietuvoje buvo 410 Draugijos skyrių su 42.000 narių. Buvo surengti trys jubiliejiniai kongresai: 1928 m., 1933 m. ir 1938 m. Leido 3 žurnalus, kurių vienas "Moteris" atgaivintas 1955 m. Kanadoje, tebeina ir dabar.

Prelegentė D. Staškevičienė pateikė imponuojančią statistiką: D-ja turėjo 32 knygynus, išleido eilę knygų šeiminkavimo, vaikų auklėjimo ir kt. klausimais. Gynė moterų teises, teikdama nemokamai teisinius patarimus. Ypatingai rūpinosi gimdyvėmis ir nėsčiomis moterimis, vaikų globa. Rūpinosi atvykstančiomis iš kaimo į miestą dirbti mergaitėmis, leisdavo pasinaudoti Globos Namais. Kasmet į juos atvykdavo apie 10.000 svečių.

Baigus apžvalgą, scenoje pasirodė mūsų jaunas choras PAVASARIS, kuriam dirigavo ir akomponavo muz. Mm. M. Roch. Merginos padainavo "Laiškai" - muz. A. Stankevičiaus, žodž. Mairo; "Dainavos Tango" - St. Šližio muz. ir žodž. "Oi gra-

žios mūs dienelės" - V. Vilte- gavo kleb. J. Kubilius, pavelnio, žodž. D. Augienės, "Lėkit, dejes jį iš negalėjusios atmintys" - muz. Verdi, "Tyli naktis" - J. Stankūno, žodž. "Pavasario" vadovės.

Jonaičio - Žilvyčio ir bisu-

savo tradicinę "Pavasaris". Dainavo gražiai, parodydamos gerą pažangą. Po korsa- žą gavo Mme Roch ir J. Bal-

siurinko pilna salė, maloniai

tuonienė, "Pavasario" admi-

nistratorė ir trečią korsažą

MES ŽENGIAM SU SAULE, SU DAINA... /pabaiga/

Šioje parapijoje yra paprotys - tuojau po pamaldų nusileisti į parapijos salę, kur maldininkų laukia kavutė su priedeliais. Čia žmonės turi progos pasikalbėti su pažįstamais ir nepažįstamais. Aišku, kad ir Oktetas turėjo progos naudotis tais malonumais. Kadangi salėje minėjimo pradžia buvo paskirta 3 val. p.p., tai ir neskubant kavos gerti, laisvo laiko mums teko virš 2 valandas.

Visas Oktetas buvo pakviestas jauno bostoniško Gintaro Karoso pasiūlymą ištraukti iš jo gausybės susuktų filmų. Visas jo filmas pamatyti tektų užtrukti ištisai keletą dienų, žiūrint be pertraukos. Tad jis rodė tik galbūt iš tų filmų, kurios jo nuomone būtų įdomiausios. Man teko pavėluotai pas Karosą ateiti, nes buvau sutrukdytas vieno asmens svarbiais reikalais. Mačiau ištraukas iš Vilniaus Universiteto Studentų Ansamblio šokių ir dainų. Ansamblis tikrai puikus. Visus prajuokino Karoso nufilmuotas susitikimas su estradiniu dainininku abaniasenu. Senesniems netenka aiškinti, kas jis buvo nepriklausomoje Lietuvoje, nors ir dabar dar galima surasti plokštelių su jo įdainuotomis lengvojo žanro dainomis.

Nors dabar jau gana senas, bet jis Karosui padainavo visai neblogai. Šabaniauskas pasakė jam, kad jis, nors ir senis, ir praleidęs jau 4 žmonas, dar vis myli jaunas moteris. Dabartinė žmona, užklausta kaip ji reaguoja į tokį jos vyro elgesį, atsakė, kad visai nepavydi vyrui ir net didžiuojasi, kad jos vyras turįs tokį pasisekimą tarp jaunų moterų.

Taip besigėrint Gintaro Karoso filmų ištraukomis, ateina laikas keliauti į minėjimo salę. Tenka susipažinti su labai mažais persirengimo kambariais, esančiais už scenos, įsivilkti į uniformas ir laukti ženklų, kada reikės ižygiuoti į sceną dainavimui. Kaip visi minėjimai, Bostone taip pat, pradėta Amerikos ir Lietuvos himnais. Karuomenės atkūrimui minėjimui pritaikintą kalbą perskaitė dr. Valiuskis. Po paskaitos sekė mininė dalis.

Pirmiausia į sceną išėjo muz. J. K. Ačinskis, vadovaujamas trio: fleististas, violončelistas ir prie pianopats vadovas, J. Kačinskis. Šie instrumentalistai yra tos pačios muzikos mokyklos profesoriai. Netenka stebėtis, kad jie vieną Beethoveno kūrinių išpildė pasigėrėtina. Dabar ateina mūsų eilė ižygiuoti į sceną. Žygiuodami dainuojam Okteto tradicinę "Mes žengiam su saule, su daina" - muz. J. Gaidelio. Iš eilės dainuojame kitas dainas, kurių žodžiai ir melodijos daugiausiai vaizduoja karių žygius, kautynes, partizanų kovų vaizdus ir Lietuvos vietoves, nepriklausomos Lietuvos laikais ir šiuo metu. Užbaigai, savo 12 dainų pynės, sudainuojame Weberio "Sugrįžimą". "Jau sugrįžtu brangion tėvynėn...". Publika mūsų dainavimą priėmė labai šiltai ir privertė dar padainuoti porą dainų.

Kaip anksčiau esu minėjęs, bemaž po kiekvienos dainos Oktetas keitė savo rikiuotės formas, kurios panešėjo į žygį, artėjimą į kautynes, ir t.t., ir t.t.

Pabaigę programą rengėjų buvome apdovanojami ne tik gražiais padėkos žodžiais, pasakytais jų pirmininko Starinskio, bet ir papuošti gėlėmis jų mergaičių.

Šiame renginyje dainavo: Alfonsas GUDAS, Rytis BUTA, Albinas URBONAS, Albertas RUSINAS, Vytautas MURAS, Haroldas CELTORIUS, Vincas KAČERGIUS ir Danielius MALIŠKA. Muzikiniai Oktetui vadovavo muz. Aleksandras STANKEVIČIUS.

Po minėjimo, su visa publika, kurios buvo pilna salė, vašinomės skaniais valgiais, dalinomės įspūdžiais iki pat jutom, kad laikas jau važiuoti namo. Sunku buvo skirtis su bostoniškiais.

Daugiausiai Oktetas reiškia padėką Vaicjurgij, Starinskij ir Karosų šeimoms, kurie mus 9, pasidalinę po 3, priėmė nakvoti ir pavaišinti. Kelias atgal atrodė daug trumpesnis, nes naktiepiečiams numatytą vietą pasiekti visai neprailgo. Naktiepiečius valgėme Burlingtone, o po jų susilaukėme lietaus ir visą likusį kelią suko rėme lyjant.

Rytis mane pristatė į namus 2 val. 30 min. Aišku, kad kiti Okteto nariai savo šeimas pasiekė šiek tiek vėliau. Atrodo, kad visi išvyka buvo labai patenkinti ir dirbantiems Okteto nariams darbas nebuvo sunkus, nors miegoti mažai teko.

V.K.

Laukų Dobilas

B A Z A R A S

/tęsinys/

Prie pat pyragų ir kavos stovėjo milžiniškas krepšis su įvairiausiais vaisiais. Tai specialioji loterijai dovana aukštoms blondinėms ponios, vardu Genė. Pavardės ir nereikia sakyti, juk jau visi žinote, nagi ta pati, kuri kiekvienais metais bazarui tokį krepšį paaukoja.

Toliau už to krepšio, paraitytomis rankovėmis pjaustė visokiausius tortus ir pyragus bei kitus kulinarius skanėsius abi tos pačios pavardės moterys Emilija ir Malvina, padedant G. Petrulienei. Kava skleidė savo malonų kvapą, nuotaika visų ko geriausia, - kaip gi kitaip ir bus. Dar tikro atidarymo nėra, o jau žmonės vieni su kitais lenktyniuodami, skubinais apžiūrėti, loterijai bilietą nusipirkti, ir panašiai. Mūsų Klubu pirmininkas nėra jau iš tų plonųjų, ale kad matytumei, laksto tarp žmonių kaip iš aršinos paleistas vijurkas su visokiais patarnavimais. Kiekvieną sutikęs, ką nors geresnio pasako, tarnybai nurodymus davinėja. Čia prie vieno, kiek nusimi - nusio stovinčio prišokęs, jam primena: girdi nuo kavos gomurys dažnai išdžiūna, jei jos daugiau išgeri, tai va, jei jau taip, dėl visa ko ten choristų kambaryje ką nors rasi, keletą dėžučių ten įmetęs ir ten Juozas maloniai atkimšias. Ir vėl bėga kurio nors šaukdamas, ar su pasiūlomomis. Noras dirbti ir patarnauti atsiranda, kai matai, kad įdėtas darbas neveltui, ir nuvargus jėgų atsiranda, ir vėl lengva lakstyti.

Salėje prie pat scenos išsirikiavę keletas didžiosios loterijos laimikių. Dvi energingos, dar pirmos jaunystės moterys Nijolė ir Elvyra, suprakaitavusios siūlo tai didžiąjai loterijai bilietus. Pasisekimas didelis, tai negaila ir vargo.

Salės gale, kairėje, broliuk tu mano mielas, ko ten ir nerasi! Specialios subūdavotos platformos, net kelių aukštų ir pilnai pristatytos darbščiujų bitelių visokių rankdarbių ir šiaip žmonių suneštų daiktelių. Pačiame priekyje - milžiniškas stalas, apkrautas šimtais bonkų ir bonkelių. Iš kur tiek daug to skaidriojo vynelio ir susirado? Pradedant Italija ir Prancūzija, ir nusitraukia ligi Niagaros, dar vėliau, lyg susigėdusios ir Quebec'o iš Rougemont'o naujas savo etiketes rodo ir verda visokių spalvomis. Ir nenoromis, į jas pažiūrėjus, per kraštus lūpų tos nelemtos seilės išsitiesdamos varva. "Tai gėrimėlių, - gali visas išsimaudyti", - kažkuris, rydamas seilę garsiai išsitaręs, skubina prie bilietų pardavimo. Ir tai va, čia, bus ta garsioji tūkstantinė bazaro loterija, kuriai ir vadovauja jau mums iš ankščiau žinoma, su akulioriais ant krūrinės, Genutė. Jai talkininkauja Stasė, nagi Albino žmonelė, Genė, kurios milžiniškas vaisių krepšis maloniai vilioja, Irena ir kitos. Manau, prisimenate, buvo sunku Lietuvoje per rugiapjūtę, jei užsiušiję vyrai rugius kirto, o tau reikėjo juos suimti ir į gubas sustatyti. Čia buvo dar sunkiau šioms, kurios padavinėjo laimikius. Čia žiūrėk, tas pats asmuo ištraukė laimikius esančius viename ir kitame gale esančius ant taip ilgų ir apkrautų stalų. Neapsiriek, sutaikink ir paduok, o eilė milžiniška laukia padavimo. Plušo moterėlės, kaip per linaminį.

Tik gerai pagalvok: čia tau Domininkas, išsijusęs pardavinėja bilietus. Vieną jų gavęs, turi tris traukimus, dažniausiai ir pilnų būna. Juos gi reikia kiekvienam paduoti - tai jau tikrai ne juokas.

Gal kiek žmoniškesnis darbas papuolė Linui, mums jau žinomos Genutės tikram broliui. Jis sau tik paėmęs pirktą bilietėlį, atkiša dėžę su laimikiais ir maišyk tu po ją su ranka, kaip po sėmenis, ir ištraukęs, jei su numerėliu - skubinkis prie ištrauktų gėrybių. Prie bilietų pirkimo stovi eilutė kaip bolševikmetyje prie duonos ir prie krautuvių, kur pardavinėjo batus su mediniais padais.

Klegės, juokas, laimėjimų aprodymas ir savotiška nuotaika žaidžia žmonių veiduose. Nors spūstis, bet iš kitos pusės - ir didelis malonumas. Labai primena buvusius tėvynėje kermošius, tik trūksta sūraus silkių kvapo ir žydukų barankininkų šauksmo: "Par litų dvidušim bu - ronkų", arba: "za litu dvidešim barunkų"!

Ką gi padarysi, nepatogu ir man žiopsoti, sustojus prie bilietų ir po didelio vargo prisiveržiu prie laimėjimų dėžės. Papuolė iš šešių du pilni. Veržiuosi prie padavėjų, ir štai man paduoda nedidelę, bet gražią lėlytę ir gražų krepšelį. Jei žmona ir aš būtume jaunesni, tikėčiau, kad tai reiškia jog susilauksiu naujo prieauglio, dar šaukštai po pietų. Griaudiniesi, kad nepapuolė tų skaidrių bonkelių. Likimas dažnai pasijuokia, o kartais ir tamsioje kelią parodo. Nelaimėjai - nes jau per senas, ar tau jau nebergerai ragauti tauriusius gėrimus. /b.d./

Embassy Fur Mfg. Reg'd.

1449 St. Alexander St. Suite 209, Mayor Bldg.

SUTAUPYKITE NUD \$500.- IKI \$1000.- PIRKdami GARANTUOTAI NAUJUS KAILINIUS PALTUS TIESIAI IŠ FABRIKO. DAROMI PATAISYMAI BEI PERSIUOYIMAI.
Tel. 845-2912 EMBASSY FUR

Dino

VALYKLA SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOYIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAUDŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

GUY RICHARD ROOFER — COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: **364-1470**

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Ave
Chateauguy, Verdun, Que.
Tel.: 691-4763 Tel.: 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

PARENGIMAI

• GRUODŽIO 18 d. - KALĖ -
DŲ EGLUTĖ Šv. Kazimiero
Parapijos Salėje, 3 val. p.p.

• GRUODŽIO 24 d. - RŪTOS
KLUBO bendros KŪČIOS.

• GRUODŽIO 31 d., 8 v.v. -
NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS
AV Parapijos salėje. Ren-
gia L.K. Mindaugo Šaulių
Kuopa.

KALĖDŲ EGLUTĖ

VISIEMS Montrealio lietu-
vių mokyklinio ir prieš-mo-
kyklinio amžiaus vaikams
bus GRUODŽIO mėn. 18 d.,
sekmadienį, 3 val. po pietų,
Šv. KAZIMIERO PARAPIJOS
SALĖJE.

Kalėdų Eglutę ruošia LI-
TUANISTINĖ MOKYKLA:
mokiniai, mokytojų vadovau-
jami stato veikalą "Snieguo-
lė ir septyni nykštukai". Į
Eglutę atvyks ir Kalėdų Se-
nelis su dovanomis. Bus vai-
šės mokiniams ir visiems
mažiesiems.

Kviečiami dalyvauti VISI -
tiek maži, tiek dideli, pa-
matyti, pasidžiaugti Mokyk-
los darbu. Kviečiami ir visi
vaikai, nors ir nelanko lie-
tuviškos mokyklos. Kuo bus
daugiau svečių - tuo bus
linksmiau.

Įėjimas - laisva auka, kuri
bent padengtų faktines išlai-
das. P.A.

• AUGAIČIAI, Aleksas ir
Brigita išvyksta į Miami 5-
kių savaitę atostogų.

Prieš išvykdamas, A. Au-
gaitis pasirūpino atnaujinti
"NL" prenumeratą 1984-tie-
siams metams.

DR. J. MALISKA

DANTŲ GYDYTOJAS

1440 St. Catherine St. W.
Suite 600, Montreal, P.Q.
Tel. Bus.: 866-8235
Namų: 488-8528

Philip A. Sulginski

D.D.S.

Dental Surgeon Chirurgien-Dentiste
3406 RUE CENTRALE, SUITE 209
VILLE LA SALLE, QUEBEC H3P 1N5
Tel: 364-4658

M. CUSSON R. GENDRON

VAISTINĖ

Aridorija kasdien nuo 9 a.m. iki 10 p.m.
Sestadieniai: nuo 9 a.m. iki 9:30 p.m.
Sėkmadieniai: nuo 10 a.m. iki 9:30 p.m.
GREITAS, NEKAINUOJANTIS PRISTATYMAS

7626 Central St. Ville La Salle, P.Q.
TEL: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B.A. M.D. C.M. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrooke St. W. Suite 215,
Montreal, P.Q. TEL: 931-4024

ADVOKATAS

ROMAN J. IŠGANAITIS

B. A., B. C. L.

4 Notre Dame E. Suite 504, Montreal, P.Q.
H2Y 1B7 TEL: 878-9534

ADVOKATAS

VICTOR E. RUDINSKAS

B. Eng., M. Eng., L.I.B., B.C.L.

4701 Bannantyne, Verdun (kampas 2-nd Ave.), P.Q.
H4G 1E6 TEL: Bureau: 769-8824;
Residence: 366-6245

NOTARAS

J. BERNOTAS

3 Place Ville Marie, Suite 627,
Montreal, P.Q.
TEL: (514) 871-1430

NOTARĖ

RŪTA POCAUSKAS

103 Fieldfare, Beaconsfield, H9W 4W9
Res. TEL.: 697-2261

KALĖDŲ VAKARAS

GRUODŽIO 17, 1983 7:00 V.V.

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS SALĖJE
1465 DE SEVE ST.

PROGRAMOJE: MONTREALIO LIETUVIŲ CHORAS,
GINA ČAPKAUSKIENĖ, ANTANAS KEBLYS,
GINTARAS, TRIO, OKTETAS.

ĮEJIMAS: \$10 - \$6

RENGĖJAI

ŠOKIAI BUFETAS MUZIKA BARAS

BILIETUS | KALĖDŲ VAKARĄ galima užsisakyti pas Rimą PIEČAITĮ, Tel: 365-3570
arba pas Danielių MALIŠKĄ, Tel: 488-8528

SPECIALI KALĖDINĖ

PROGRAMA CFMB

Montrealio Lietuviškoji
Radijo Programa CFMB
banga 1410 patieks specia-
lią KALĖDINĖ PROGRAMĄ
GRUODŽIO 24 d., 12 val. -
12 val. 45 min. dienos
metu.

• Sol. Gina ČAPKAUSKIENĖ
intensyviai koncertavo 2
paskutinius mėnesius įvai-
riose lietuvių kolonijose.

Sugrįžusi į Montrealį, ruo-
šiasi specialiai švenčių pro-
gramai prancūzų publikai. Ji
dainuos kartu su savo kole-
gomis dainininkais, kuriuos
esame girdėję Operų Vakare
AV Parapijos salėje.

• Į Toronte vykstančią KLB
Krašto Tarybos sesiją gruod-
žio 3-4 d.d. iš Montrealio
nuvyko Jonas Adamonis, Jo-
nas Adomaitis, Petras Luko-
ševičius, Alb. Norkeliūnas,
Vincas Piečaitis, Arūnas
Staškevičius, Juozas Šiau-
čiulis.

NAUJĄJĄ sol. Ginos ČAPKAUSKIENĖS plokštelę ir kase-
tes galima gauti AV Kioske ir P. Adamonis Insurance A-
gentūroje arba pas pačią solistę, užsisakant tel: 366-4629.
Plokštelė " Lengvos ir lyrinės dainos " - graži šventinė
dovana.

VISUS MALONIAI KVIEČIAME !

NAUJU METU SUTIKIMA

ŠEŠTADIENĮ, GRUODŽIO 31 D. 8 val. v.

Šv. KAZIMIERO parapijos salėje,

3426 PARTHENAIS

- Šilta vakarienė
- Geras orkestras
- Gėrimus atsinešti savo

ĮEJIMAS: 12 dol.

PARAPIJOS KOMITETAS

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT • COMMERCIAL
MARIAGE • WEDDINGS
2540 rue SHERBROOKE, E.

TONY LAURINAITIS

MONTREAL, P.Q. H2K 1E9

525-8971

TRANS QUÉBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIUM, PLIENU, PLASTINE
MEDZIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS.

Savininkas: JOHN OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5
Telefonas: 721-9496

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

DUODA PASKOLAS:

Certifikatai min. \$1,000.00

1 metų 9 %

Terminuoti indėliai

1 metų 8.5 %

180 - 364 d. 8. %

30 - 179 d. 7.5 %

Trumpalaikius indėlius

už \$20,000 ir daugiau

Taupomos sąskaitos:

Specialios 7.25 %

Su draudimu 7 %

Čekių sąskaitos 5 %

Nekilnojamo turto,
Asmeninės ir
Prekybines.

Paskolos mirties
atveju apdraustas
iki \$10,000

VISI PATARNAVIMAI VELTUI

KASOS VALANDOS

1475 De Seve

3907 A Rosemont

Pirm., Antr. Treč. 9:00 - 3:00

Ketvirtadieniai 12:00 - 8:00

Penktadieniai 10:00 - 6:00

Sekmadieniai nuo SPALIO 15 d. iki GEGUŽES 15 d.

1475 De Seve ir Šv. Kazimiero par. salėje: 10:30 - 12:30

Maurice Kaplan

Kailių siuvėjas

Tel: 767-6183

- Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- Vasaros laiku saugojimas (Storage)
- Taisau ir remdėliuoju
- Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre Montreal, Quebec

Suite 500 A.

H3A 2G6

TEL.: 288-9646

D.N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

Nekilnojamo Turto visapusiškas patarnavimas

PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q. H3N1R1

Tel. Business: 273-9181 ; Residence: 737-0844.

Tel.: Business: 482-0772

Residence: 767-4690

JONAS IR CÔTÉ

REALTIES

5159 De Maisonneuve West,
Montreal, P.Q. H4A 1Z3

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo turto patarnavimas Montrealyje

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS !

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL: 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių
atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH, MONTREAL WEST

LEONAS GURECKAS,
SALES MANAGER

Tel. 489-5391